Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

Arrest

nr. 353 786 van 30 september 2026
in de zaak RvV X / IV

Inzake: **X**

Gekozen woonplaats: **ten kantore van advocaat A. VALCKE**
Paul Fredericqstraat 105
9000 GENT

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE IVde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, op 4 april 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 24 maart 2025.

Gelet op oud artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 21 mei 2026 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 11 juni 2026.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. RYCKASEYS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN *loco* Mr. A. VALCKE.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

De verzoekende partij verklaart van Palestijnse afkomst te zijn en is geboren in 1990.

De verzoekende partij verklaart het Rijk te zijn binnengekomen op 4 april 2023. Op 6 april 2023 dient de verzoekende partij haar verzoek om internationale bescherming in België in.

Op 27 februari 2025 wordt de verzoekende partij gehoord op het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: CGVS).

Op 24 maart 2025 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: commissaris-generaal) een beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU-lidstaat). Dit is de bestreden beslissing:

"*A. Feitenrelaas*

U verklaarde van Palestijnse afkomst te zijn. U bent geboren in (…), Tripoli, Libië, en trok in 1994 naar het Al Bureij kamp, Gaza, Palestina. In mei 2019 verliet u Gaza omwille van problemen met Hamas. U reisde naar Egypte, waar u enkele maanden verbleef. Tijdens uw verblijf in Egypte, maakte u een reis naar Maleisië om er werk te zoeken, en deed u de umra (kleine bedevaart) in Saoedi-Arabië. U verliet Egypte voor Turkije waar u ongeveer een jaar verbleef. Eind augustus begin september 2020 trok u via Thessaloniki naar Athene, Griekenland. U verbleef er in een groepsverblijf, en kreeg financiële steun van uw familie. U kon geen verzoek om internationale bescherming indienen aangezien de asielbureaus tijdens de corona-pandemie geen publiek ontvingen. U trok naar Kos, Griekenland, en verbleef er een maand in een gesloten centrum. Op 22/07/2021 diende u uw verzoek om internationale bescherming in. Op 26/07/2021 verkreeg u de vluchtelingenstatus van de Griekse autoriteiten. U bleef in Kos, vond tijdelijk werk in de landbouw, de bouw, al naargelang de opportuniteiten die zich boden, tegen een lage vergoeding. U kreeg een luchtweginfectie en werd in het ziekenhuis niet naar behoren verzorgd. In februari 2023 raakte u in de problemen met uw werkgevers toen ze u niet wilden betalen voor uw werken, waarop u protesteerde: ze sloegen u. U zocht diezelfde dag hulp bij de politie. Men raadde u aan uw belagers te vermijden. Enkele dagen later zocht u een advocaat op die voor u een klacht neerlegde. U trok naar Athene waar u ongeveer een maand verbleef, en poetswerk deed in een restaurant. In maart 2023 verliet u Griekenland per vliegtuig voor Copenhagen, Denemarken. Na enkele dagen trok u per bus over Berlijn naar België waar u op 06/04/2023 verzocht om internationale bescherming.
Ter ondersteuning van uw identiteit en/of uw asielmotieven legde u volgende documenten neer: uw Palestijnse identiteitskaart (kopie); uw Palestijns paspoort (origineel gezien); uw UNRWA-registratiekaart (kopie); uw schooldocumenten (kopie); uw Griekse verblijfskaart (kopie); uw Grieks paspoort (kopie); de klacht die u in Griekenland neerlegde (kopie).

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat u géén elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het Commissariaat-generaal evenmin dergelijke noden in uw hoofde heeft kunnen vaststellen. U kaartte weliswaar aan te lijden aan stress en daaraan verbonden darmproblemen (Bijkomende vragen M-status Griekenland d.d. 04/08/2023), maar gaf aan geen bijzondere procedurele noden te hebben (Vragenlijst "bijzondere procedurele noden" d.d. 04/08/2023). U verklaart bij aanvang van het persoonlijk onderhoud fit te zijn voor het gesprek, en geen medicatie of middelen te nemen, noch te lijden aan een aandoening die van invloed zouden kunnen zijn op uw gesprek (CGVS, p. 1-2). Bijgevolg werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980. Uit de elementen die voorhanden zijn [Eurodac Marked Hit d.d. 07/04/2023], blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist.
In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C 163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de

Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,…

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een "bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid" moet worden bereikt, wat slechts het geval is "wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid" [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén "zeer verregaande materiële deprivatie" teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; en Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op Ambtsbericht).

Echter, de commissaris-generaal is van oordeel dat deze informatie niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaatgeneraal

heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

In dit kader dient er in de eerste plaats worden aangemerkt dat u er kennelijk voor gekozen heeft de Belgische autoriteiten te misleiden. In het kader van uw verklaringen bij de DVZ verklaarde u immers drie jaar lang in Griekenland verbleven te hebben (verklaringen DVZ, vraag 33). Echter is uit onderzoek van uw sociale media gebleken dat u op 2 mei 2022 in Helsinborg te Zweden verbleef. Zelf tracht u deze vaststelling te verschonen door te stellen dat u het maar postte uit jaloerse overwegingen (CGVS p. 17, 18). Echter bent u op die datum wel degelijk te zien voor een fiets/voetganger tunnel onder de straat 'Oljehamnsleden' in Helsinborg, zoals te zien is op de foto (zie administratief dossier). Voorgaande plaatst u dan ook wel degelijk in Zweden in mei van 2022 en dient in rekening gebracht te worden bij uw verklaringen. Hieruit blijkt immers dat uw verblijf te Griekenland veeleer negen maanden heeft geduurd in plaats van de drie jaar die u trachtte op te hangen.

Bijkomend valt het op dat u uw Grieks reisdocument vernietigde waardoor u de Belgische autoriteiten niet in de mogelijk stelt kennis te nemen van de inhoud ervan. Dat u dit deed omdat u het moeilijk had en zocht naar een nieuwe kans om een nieuw leven op te bouwen (CGVS p. 13), is weinig ernstig. Verwacht kan worden dat u dit soort stukken in ere zou laten en de autoriteiten aan wie u bescherming vraagt in staat stelt kennis te nemen van de inhoud ervan. De vaststelling dat u dit niet deed, in combinatie met bovenstaande vaststelling, doet dan ook vermoeden dat u welbewust ervoor koos het document te vernietigen teneinde de hiaten in uw verklaarde reisweg, zijnde uw vroeger vertrek uit Griekenland, te verbergen.

Hetgeen voorafgaat noopt er toe te concluderen dat uw verblijf in Griekenland wezenlijk korter was dan wat u het CGVS tracht voor te spiegelen. Voorgaande dient dan ook danig in rekening gebracht te worden bij de algehele beoordeling of uw rechten in Griekenland al of niet geëerbiedigd werden, u deze kon laten gelden en u al of niet in de mogelijkheid bent om dit in de toekomst te doen. Uw kort verblijf zegt immers veel over uw intentie om een duurzaam bestaan in het land te op te bouwen, dan wel uw engagement om er een toekomst op te bouwen.

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland het slachtoffer bent geworden van een eenmalige aanvaring met uw werkgevers, toen ze uw salaris niet betaalden en u aanvielen (CGVS, p. 18), moet worden opgemerkt dat deze situatie niet kan worden aangemerkt als een onmenselijke of vernederende behandeling. U zocht hulp bij de politie de dag dat u werd aangevallen (CGVS, p. 18, 19). Maar u kende de namen van uw belagers niet en u had geen (fysiek) bewijs van de aanval (CGVS, p. 19, 21). Daarop werd u door de politie aangeraden uw belagers te vermijden in de toekomst (CGVS, p. 19). Naar uw mening deed de politie niets (CGVS, p. 19). Toch zocht u geen ander politiekantoor op, noch kaartte u het gedrag van de politie aan bij de ombudsman (CGVS, p. 19-20). U sprak wel een advocaat aan die voor u klacht indiende, en door u daartoe ook werd betaald (CGVS, p. 18). U legt hiervan ook een document neer. Echter, u weet niet bij welke rechtbank de klacht werd neergelegd (CGVS, p. 21), u wachtte het verder verloop van uw zaak niet af, u trok naar België (CGVS, p. 21). U kent ook de huidige stand van zaken niet van uw klacht: u heeft immers het gevoel dat dit het verleden is (CGVS, p. 21).

Op basis van de gegevens die voorhanden zijn blijkt bijgevolg dat u naar aanleiding van uw ervaringen niet alle te verwachten pogingen hebt ondernomen om een beroep te doen op de hulp of bescherming van de bevoegde instanties, hoewel hoger genoemd vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden tevens impliceert dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits u uiteraard de nodige stappen zet.

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van werkgelegenheid (CGVS, p. 12-13) en gezondheidszorg (CGVS, p. 18) voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie.

Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

Bovendien toont u in het licht van de ervaringen waarmee u naar eigen zeggen geconfronteerd werd, evenmin aan dat u uw rechten terzake niet zou kunnen doen gelden. In dit verband moet immers worden vastgesteld dat u hiertoe niet alle te verwachte stappen hebt gezet in het kader van uw tewerkstelling, terwijl het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden en u dezelfde rechten geniet als de daar aanwezige onderdanen uiteraard niet wegneemt dat u zelf óók de nodige stappen moet ondernemen om deze uit te oefenen. Zo verklaart u dat de opportuniteiten te werken weinig talrijk waren en uw situatie nog moeilijker was omdat u vluchteling was en de taal niet kende (CGVS, p. 13). Maar ondernam u geen ernstige pogingen om de taal te leren, u probeerde het louter via sociale media (CGVS, p. 16). U liet zich nooit registreren in de "Manpower Organisation" van het ministerie van arbeid (CGVS, p. 16). U stelt weliswaar zich ingeschreven te hebben in andere bureaus, maar legt daarvan geen begin van bewijs neer, noch kan u zich de naam ervan herinneren (CGVS, p. 15-16), zodat hieraan niet zonder meer geloof kan worden gehecht.

Betreffende de naar uw mening ontoereikende medische zorg bij de luchtweginfectie die u opliep in Griekenland (CGVS, p. 16, 18), betwist het CGVS niet dat lange wachttijden en taalbarrières in de gezondheidszorg laakbaar zijn, doch moet worden opgemerkt dat u werd onderzocht en behandeld (CGVS, p. 18). Uw verklaringen tonen niet concreet aan dat uw mogelijkheden of beperkingen om in dit verband uw rechten uit te oefenen anders zijn dan de mogelijkheden of beperkingen waarmee ook de onderdanen van deze lidstaat geconfronteerd kunnen worden. Er moet worden opgemerkt dat dergelijke problematiek volgt uit de eventuele beperkingen van het gezondheidsstelsel in deze lidstaat op zich. Als dusdanig behoort dit aspect echter niet tot de bevoegdheden van het Commissariaat-generaal en dient u zich te beroepen op de geëigende procedure. Verder geeft u toe niet teruggekeerd te zijn naar het ziekenhuis, noch elders zorg te hebben gezocht, u herstelde na tien dagen (CGVS, p. 18).

Rekening houdend met het gegeven dat u op 26/07/2021 een internationale beschermingsstatus verkreeg in Griekenland [zie Eurodac Marked Hit d.d. 07/04/2023], dient er, gezien het tijdsverloop, van uitgegaan te worden dat de geldigheid van uw Griekse verblijfsdocument bij het indienen van uw verzoek om internationale bescherming in België verstreken is.

Wat betreft de afgifte/het hernieuwen van uw verblijfstitel in Griekenland (ADET), wijst het Commissariaatgeneraal er vooreerst op dat artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980 de commissarisgeneraal slechts één enkele voorwaarde voor de toepassing van deze niet-ontvankelijkheidsgrond oplegt, namelijk dat de verzoekende partij "reeds bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie."
Het Commissariaat-generaal herinnert te dezen bovendien aan het specifiek juridisch kader waarbinnen de beoordeling van onderhavig verzoek zich situeert, met name een verzoek om internationale bescherming van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat. In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel ("GEAS") moet bijaldien worden aangenomen dat de behandeling en rechten van verzoekende partij er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie ("Handvest") en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ("EVRM").

Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer)

19 maart 2019, nrs. C 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C 163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82].

Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.
Bovendien bevestigt het Hof in deze arresten dat het ernstig risico op een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de EU naar inhoud en reikwijdte overeenstemt met artikel 3 EVRM (Ibid., Ibrahim e.a., randnummer 89 en Jawo, randnummer 91) en moet eraan worden herinnerd dat óók artikel 3 EVRM vereist dat verzoekende partij doet blijken dat er ernstige en zwaarwichtige gronden aanwezig zijn om aan te nemen dat zij in het land waarnaar zij mag worden teruggeleid, een ernstig en reëel risico loopt om te worden blootgesteld aan foltering of mensonterende behandeling. De bescherming verleend via artikel 3 EVRM vindt immers slechts in zeer uitzonderlijke gevallen toepassing. Degene die aanvoert dat hij een dergelijk risico loopt, moet zijn beweringen staven met een begin van bewijs. Een loutere bewering of eenvoudige vrees voor onmenselijke behandeling op zich volstaat niet om een inbreuk uit te maken op voornoemd artikel.

Wat betreft de mogelijke moeilijkheden bij de afgifte of hernieuwing van een Griekse verblijfstitel (ADET) en de gevolgen hiervan, vestigt het Commissariaat-generaal de aandacht op volgende rapporten: "Country Report: Greece. Update 2023", gepubliceerd door AIDA/ECRE in juni 2024 (beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf), het "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", gepubliceerd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in juni 2022 (beschikbaar op https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022) en "Beneficiaries of international protection in Greece – Access to documents and socio-economic rights", gepubliceerd door RSA/PRO ASYL in maart 2024 (beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf).

Hierbij kan vooreerst in herinnering worden gebracht dat artikel 24 van de Kwalificatierichtlijn (Richtlijn 2011/95/ EU) bepaalt dat de lidstaten zo spoedig mogelijk nadat internationale bescherming werd verleend, aan personen met de vluchtelingenstatus een verblijfstitel verstrekken die ten minste drie jaar geldig is en kan worden verlengd, tenzij dwingende redenen van nationale veiligheid of openbare orde zich daartegen verzetten alsook aan personen met de subsidiaire beschermingsstatus een verlengbare verblijfstitel verstrekken die ten minste één jaar geldig is en ten minste twee jaar in geval van verlenging, tenzij dwingende redenen van nationale veiligheid of openbare orde zich daartegen verzetten.

Het Commissariaat-generaal betwist niet dat de landenrapporten die betrekking hebben op de globale situatie en levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland sedert enkele jaren een gelijkaardig problematisch en precair beeld beschrijven, dat mede ingegeven wordt door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en waarbij statushouders in Griekenland zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve hindernissen of complicaties die de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne) bemoeilijken.

Uit deze informatie blijkt bijvoorbeeld dat dat begunstigden van internationale bescherming bepaalde persoonlijke documenten en gegevens benodigen om in Griekenland toegang te verkrijgen tot de daar aanwezige voorzieningen, terwijl het mogelijk is dat zij hierover nooit beschikt hebben (bijvoorbeeld omdat zij Griekenland reeds verlaten hebben vóór de afgifte ervan) of niet langer beschikken (bijvoorbeeld omdat zij zich er intussen doelbewust van hebben ontdaan, of omdat de geldigheid ervan inmiddels verlopen is). Meer bepaald gaat het om een verblijfsvergunning (ADET) die wordt afgeleverd op basis van de verleende internationale beschermingsstatus (met een geldigheid van 3 jaar en hernieuwbaar voor de vluchtelingenstatus versus 1 jaar en hernieuwbaar voor de subsidiaire beschermingsstatus), een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Met betrekking tot deze elementen kan verder worden vastgesteld dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd kunnen worden met praktische moeilijkheden op het vlak van de afgifte of vernieuwing van hun ADET, evenals wat betreft het verkrijgen van een AFM of AMKA, en dat deze situatie nog gecompliceerder kan zijn voor terugkerende statushouders. Bovendien kan uit de landeninformatie worden afgeleid dat voorgaande hindernissen gevolgen met zich mee kunnen brengen op het vlak van de toegang van begunstigden tot voorzieningen in Griekenland en dus hun mogelijkheden om in hun levensonderhoud en basisbehoeften te voorzien. Het bezit van een geldige ADET is immers een voorwaarde voor het bekomen van het AMKA en sociale bijstand, terwijl het bezit van een AFM een voorwaarde vormt voor het openen van een bankrekening, het huren van een woning of verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om toegang de krijgen tot (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt.

Het Commissariaat-generaal acht het belangrijk om hierbij steeds voor ogen te houden dat de rapporten die voorhanden zijn veelal een kwalitatieve beschrijving geven van bepaalde situaties of problemen die zich kunnen aandienen, maar dat het tot op heden aan exact en kwantitatief cijfermateriaal ontbreekt en slechts indicatief kan worden vastgesteld hoe groot de groep Griekse statushouders is die problemen ervaart om de rechten die aan de internationale beschermingsstatus verbonden zijn te vertalen in een praktische toegang tot de nodige documenten en voorzieningen. De rapporten tonen naar mening van de commissaris-generaal alleszins niet aan dat elke (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland hierdoor getroffen zou worden.

Hoewel deze rapporten een problematische situatie schetsen die extra voorzichtigheid vereist, tonen zij niet aan dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en naar Griekenland terugkeren, systematisch zouden worden geconfronteerd met onredelijke vertragingen bij de afgifte of hernieuwing van hun ADET. Uit deze informatie blijkt evenmin dat het voor een dergelijke persoon onmogelijk zou zijn om zijn ADET te bekomen of verlengen, op voorwaarde dat bepaalde stappen worden ondernomen.

De commissaris-generaal wijst er vervolgens op dat het Hof van Justitie heeft geoordeeld dat enkel uitzonderlijke omstandigheden zich verzetten tegen een niet-ontvankelijkheidsbeslissing in hoofde van een persoon die reeds internationale bescherming in een andere EU-lidstaat geniet. Volgens het Hof is "deze bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid enkel bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid." Nog volgens het Hof wordt die drempel "dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling." Ook de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat er géén bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen genieten die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden, zonder dat zij evenwel anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, kan volgens het oordeel van het Hof alleen dan leiden tot de vaststelling dat de verzoeker er wordt blootgesteld aan een reëel risico op een onmenselijke of vernederende behandeling, wanneer die omstandigheid tot gevolg heeft dat die verzoeker vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie. Bovendien kan op grond van het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuwe verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds internationale bescherming heeft verleend, niet worden geconcludeerd dat de betrokken persoon bij overdracht aan die lidstaat, zal worden blootgesteld aan een reëel gevaar voor zulk een behandeling, alsnog het Hof [HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., punten 84-85, 90-94 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, punten 81-82, 92-97].

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat veel personen die in Griekenland internationale bescherming genieten en naar Griekenland terugkeren, in afwachting van de afgifte of verlenging van hun ADET minder sociale rechten zullen genieten (zoals hierboven is opgemerkt) en, afhankelijk van het geval, geconfronteerd kunnen worden met onzekere en precaire situaties terwijl zij wachten op het verkrijgen van hun ADET. Dezelfde informatie toont echter niet aan dat een persoon die in Griekenland internationale bescherming geniet en ernaar terugkeert noodzakelijkerwijze geconfronteerd zal worden met een situatie die de door het Hof van Justitie vastgestelde uitzonderlijke drempel van ernst bereikt, zoals hierboven beschreven, en die gekenmerkt wordt door de onmogelijkheid om in zijn meest elementaire behoeften op het vlak van huisvesting, voeding en hygiëne te voorzien.

Het Commissariaat-generaal onderstreept bovendien dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland, in afwachting van de afgifte of hernieuwing van de verblijfstitel, en zodoende zonder sociale zekerheidsnummer (AMKA), géén toegang tot kosteloze gezondheidszorgen ontzegd zal worden, op voorwaarde dat deze zich tot een openbaar ziekenhuis of medisch centrum wendt (zie: UNHCR Greece, Living In Greece – Access To Healthcare, en beschikbaar op https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare/; Country Report: Greece. Update 2023, op. cit.).

Het Commissariaat-generaal is bijgevolg van oordeel dat het risico om in een toestand terecht te komen die in strijd is met artikel 3 EVRM in wezen afhangt van de middelen, autonomie en zelfredzaamheid van de betrokkene om zelf diens rechten uit te oefenen en in diens levensonderhoud te (kunnen) voorzien.

Hoewel de algemene rapporten met betrekking tot de situatie en levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland volgens het Commissariaat-generaal niet volstaan om a priori te besluiten dat er in hoofde van elke (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming aldaar sprake zou zijn van een reëel risico op een schending van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens of artikel 4 Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie wegens systematische of structurele gebreken, meent de commissaris dat deze niettemin een precaire situatie schetsen waardoor voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van statushouders in Griekenland, evenals dat in dit verband rekening gehouden moet worden met "alle gegevens van de zaak." Bovendien is het volgens het Commissariaat-generaal mogelijk dat de persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie [HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., punten 89 en 93 en HvJ 16 juli 2020, C- 517/17, ECLI:EU:C:2020:579, Addis, punt 52).

Bijgevolg zijn uw individuele situatie – in het bijzonder ingeval van een bijzondere kwetsbaarheid – en uw persoonlijke ervaringen in Griekenland van essentieel belang bij de beoordeling van uw verzoek, waarbij het aan u toekomt om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat u zich kan beroepen op de internationale beschermingsstatus die u in Griekenland werd verleend en dat de rechten die daaruit voortvloeien zodanig zijn dat hij niet terechtkomt in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

Het Commissariaat-generaal is echter van oordeel dat u er in casu niet in geslaagd bent om genoegzaam aan te tonen dat er in uw hoofde sprake zou zijn van "buitengewone omstandigheden die specifiek uzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat u bij terugzending naar de lidstaat die u reeds internationale bescherming heeft toegekend, vanwege uw bijzondere kwetsbaarheid, buiten uw wil en persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie."

Het Commissariaat-generaal wijst er namelijk op dat uit het geheel van de elementen in uw administratief dossier niet blijkt dat u, als persoon, die in Griekenland internationale bescherming geniet, niet voldoende zelfredzaamheid aan de dag zou kunnen leggen om moeilijkheden die gepaard gaan met een integratie in de Griekse samenleving het hoofd te bieden.

U bent een ondernemende, initiatiefrijke en zelfredzame man die erin slaagt zijn eigen boontjes te doppen. Zo slaagde u erin in Gaza een bachelor diploma te behalen (CGVS, p. 4), spreekt u naast Arabisch ook Engels en een beetje Frans en leert u Nederlands (CGVS, p. 5). U heeft diverse reizen ondernomen. Zo reisde u nadat u Gaza verlaten had, naar Maleisië (CGVS, p. 10), en deed u ook de umra (kleine bedevaart) in Saoedi-Arabië (CGVS, p. 11). Ook in Griekenland maakte u meerdere reisbewegingen waarbij u van Athene naar Kos ging, uw paspoort ophaalde in Thessaloniki en Kos terug verliet voor Athene (CGVS, p. 12, 13,22). U reisde nadat u Griekenland verliet ook naar Scandinavië (CGVS, p. 17) waar u niet slechts enkele dagen verbleef op uw tocht naar België - zoals u stelt (CGVS, p. 17) - maar wel in Helsinborg (Zweden) verbleef zowel op 02/05/2022 als nog op 09/11/2022 - zoals de check-ins van uw sociale media aangeven.

Voorts heeft u ervaring met diverse jobs: privé-lesgever, supermarktbediende, arbeider in de kuis, verkoper of taxichauffeur in Gaza (CGVS, p. 5), medewerker in een logistiek bedrijf in België (CGVS, p. 5) en arbeider in de landbouw, bouw of in de horeca in Griekenland, waar u toegang had tot de arbeidsmarkt (CGVS, p 12, 13, 22).

Uit uw verklaringen blijkt nog dat u ook toegang had tot de woning/huurmarkt in Griekenland. Zo verbleef u ongeveer een jaar in Athene in een groepsverblijf (CGVS, p. 11) en kon u ook in Kos beroep doen op een groepsverblijf (CGVS, p. 13).

Verder beschikte u nadat u Gaza verliet over een financieel netwerk. Zo werd u financieel gesteund door uw familie (CGVS, p. 9, 10). Ook steunden uw ouders u in Griekenland tot u uw verblijfsdocumenten kreeg (CGVS, p. 12, 13).

Er kan nog op gewezen worden dat u nog steeds op een familiaal en financieel netwerk kan terugvallen. Zo heeft u een broer met de Canadese nationaliteit die in Canada verblijft (CGVS, p. 3; DVZ Verklaring, punt 18), die u zoals blijkt uit uw posts op sociale media ontmoette op 16/05/2022. U heeft een oom in Duitsland (CGVS, p. 6), een neef in Egypte die u eerder meermaals herbergde (CGVS, p. 9, 10). U kan in België rekenen op de steun van meerdere vrienden die u welwillend zijn en u huisvesten (CGVS, p. 2). Uit niets blijkt

dat u bij terugkeer naar Griekenland niet opnieuw net zoals in het verleden door uw netwerk (al dan niet vanuit andere landen) zou gesteund worden.

In het licht van het voorgaande, en ondanks de verhoogde waakzaamheid en voorzichtigheid die aan de dag gelegd moet worden bij de beoordeling van uw verzoek, dient te worden vastgesteld dat u niet aantoont dat u in geval van terugkeer niet in staat zal zijn om de nodige stappen te ondernemen voor de afgifte/hernieuwing van uw ADET, noch dat u in afwachting van de afgifte/hernieuwing van deze ADET noodzakelijkerwijze in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zult terechtkomen.

In dit verband wordt opgemerkt dat u in het bezit was van AMKA en AFM documenten (zie administratief dossier), maar niet meer weet waar ze liggen (CGVS, p. 14) en dat u in Thessaloniki uw Grieks paspoort ophaalde maar verklaart uw Grieks paspoort te hebben vernietigd: u had het niet meer nodig (CGVS, p. 13). U geeft toe geen stappen te hebben ondernomen om uw verblijfstitel te verlengen: het was niet in u opgekomen om uw ADET te vernieuwen (CGVS, p. 14). Uit dergelijke verklaring kan er geenszins een oprechte wil en intentie worden afgeleid om in Griekenland een duurzaam leven op te bouwen.

Het Commissariaat-generaal benadrukt dat van een begunstigde van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat verwacht wordt dat deze de nodige ernstige stappen onderneemt om er zijn rechten uit te oefenen en leven op duurzame wijze uit te bouwen, evenals om er oplossingen te zoeken voor eventuele problemen of moeilijkheden waarmee hij in die lidstaat zou worden geconfronteerd, net zoals dit in een andere lidstaat zoals België het geval zou zijn, zowel op het vlak van diens documenten als op het vlak van diens levensonderhoud. Bovendien moet worden benadrukt dat bepaalde procedures, voorwaarden en daaraan verbonden gevolgen zoals wachttijden, te leveren inspanningen,… waarmee een begunstigde in Griekenland geconfronteerd kan worden op administratiefrechtelijk vlak of op het vlak van diens toegang tot bepaalde voorzieningen eigen zijn aan de processen en werking van structuren in elke lidstaat, en dat dit in het bijzonder het geval zal zijn wanneer de betrokkene een en ander zelf in de hand werkt (en bemoeilijkt) door zich te verplaatsen doorheen en tussen diverse lidstaten of wanneer deze zelfs doelbewust essentiële stukken zou achterhouden of vernietigen en zodoende a fortiori niet zou tegemoet komen aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid daar niet wordt aangetoond dat een en ander verband zou houden met een situatie "buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om."

Bovendien blijkt uit de landeninformatie dat de procedures voor de afgifte of verlenging van de ADET vanuit het buitenland kunnen worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (hoewel het afhalen van de ADET zelf ter plaatse moet gebeuren). Zo wordt volgens het laatste AIDA-rapport " the application for renewal, together with a digital photo of the beneficiary, is submitted via email to the Asylum Service and the latter's decision is notified to the applicant also via email" (vrije vertaling: "de aanvraag tot verlenging wordt, tesamen met een digitale foto van de begunstigde, via e-mail ingediend bij de Asieldienst en het besluit van deze laatste wordt via e-mail aan de aanvrager meegedeeld") (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, op. cit., p. 244). Uit de landeninformatie blijkt ook dat de mogelijkheid om sinds november 2021 een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen door een aantal Ngo's als een positieve ontwikkeling is verwelkomd (Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland, Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, op. cit., p. 14).

Het Commissariaat-generaal stelt vast dat u niet hebt aangetoond dat u stappen hebt ondernomen om een verlenging van uw verblijfsvergunning in Griekenland te verkrijgen noch dat u derhalve geconfronteerd werd met een weigering of een onredelijke vertraging vanwege de Griekse autoriteiten.

Bijgevolg moet worden vastgesteld dat u niet hebt aangetoond dat de bescherming van Griekenland ondoeltreffend is, noch dat de procedure voor het bekomen van een (geldige) ADET u bij terugkeer noodzakelijkerwijs zou blootstellen aan een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3 0 op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

De door u neergelegde documenten kunnen bovenstaande zienswijze niet ombuigen. Aan uw identiteit, nationaliteit, opleidingsniveau en UNRWA-registratiestatus wordt er in deze beslissing immers niet getwijfeld.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Gaza."

2. Het verzoekschrift

2.1. In een enig middel voert de verzoekende partij de schending aan van de (oud) artikelen 48/3, 48/4, 48/6, 57/6/2 en 62 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: Vreemdelingenwet), van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM), van artikel 4 van het Handvest van de Europese Unie (hierna: Handvest), van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, van de materiële motiveringsverplichting, van het zorgvuldigheidsbeginsel en van het redelijkheidsbeginsel.

2.2. De verzoekende partij verschaft een theoretisch kader inzake een aantal van de door haar geschonden geachte bepalingen en beginselen.

Zij vat de motieven van de bestreden beslissing samen en stelt dat zij ernstig gegriefd is door de motivering van de commissaris-generaal. Volgens haar wil de verwerende partij geen rekening houden met de actuele erbarmelijke situatie in Griekenland en haar profiel. De verwerende partij steekt zich volgens de verzoekende partij weg achter haar leugens en oordeelt bijgevolg dat zij zonder problemen zou kunnen terugkeren naar Griekenland.

Om haar standpunt verder te ondersteunen verwijst zij naar rechtspraak van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: Raad) waarin niet-ontvankelijkheidsbeslissingen wegens een statuut in een ander EU-land werden vernietigd omwille van het trauma dat een betrokkene heeft opgelopen in dat ander EU-land.

Vervolgens gaat zij als volgt in op haar profiel:
"*Het CGVS stelt dat verzoeker geen elementen heeft kenbaar gemaakt waaruit een bijzondere procedurele nood blijkt. De stress die hij ondervindt en het effect hiervan op zijn lichaam wordt gewoon weggewuifd.*
De verweerster negeert aldus de moeilijke en precaire situatie waarin de verzoeker zich bevindt. Ze haalt het kort aan in de bestreden beslissing, maar stelt dan toch dat verzoeker niet letterlijk aangaf dat hij bijzondere procedurele noden kent.
Verzoeker gaf dit wél aan én het is algemene kennis dat stress een belangrijke invloed heeft op verzoekers in asielprocedure:
- Hij verwijst naar een publicatie van BONYAN ORGANISATION NGO, geraadpleegd via https://bonyan.ngo/displaced-and-refugees/stressors-refugees-faces dat het volgende stelt:
"(…)"
- Verder verwijst hij ook naar een publicatie op PUBMED CENTRAL, 'The increased vulnerability of refugee population to mental health disorders', geraadpleegd via https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5834240/ dat overduidelijk aangeeft dat verzoekers een verhoogde kwetsbaarheid hebben om mentale problematieken te ontwikkelen.
- Ook de WHO bevestigt de impact van de vlucht en de problemen in het land van herkomst op de vluchtelingen: "(…)" Zie 'Mental health and forced displacement, geraadpleegd via https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-and-forceddisplacement.
Het feit dat hij de stress aanstipte tijdens zijn persoonlijk onderhoud én het feit dat dergelijke problematiek eigenlijk behoort tot de algemene kennis, en de verweerster dit alsnog gewoon heeft weggewuifd in de bestreden beslissing, betreurt de verzoeker. Het lijkt alsof ze met een vooringenomen visie tewerk is gegaan en dat deze kwetsbaarheid niet in het spreekwoordelijke 'kraam' van verweerster paste.
In dit kader verwijst verzoeker ook dienstig naar een recent arrest van Uw Zetel nr. 311 776 dd. 26/08/2024 waarin het volgende werd gesteld met betrekking tot de toegang tot de psychische/psychologische hulpverlening, ook in het kader van een niet-ontvankelijk verzoek met statuut in Griekenland:
(…)
Het CGVS is aldus compleet onredelijk te werk gegaan."

Zij gaat ook in op haar persoonlijke situatie in Griekenland:
"*a.*
Verzoeker is van mening dat zijn verklaringen over zijn situatie in Griekenland van dien aard waren dat het CGVS een andere beslissing had moeten nemen.
Er is voldoende schending van artikel 3 EVRM door de leefomstandigheden in Griekenland op basis van het ontbreken van middelen van bestaan, wat resulteert in een situatie van extreme materiële deprivatie.
Er is een schending van artikel 3 EVRM, die op zichzelf voortvloeit uit de leefomstandigheden in Griekenland, aangezien wettelijke vluchtelingen anders worden behandeld dan onderdanen van die lidstaat.

Tijdens het persoonlijk onderhoud van het CGVS heeft verzoeker zich beroepen op onmenselijke en vernederende levensomstandigheden in Griekenland, die een risico op vervolging vormen in de zin van artikel 48/3 van voornoemde wet van 15 december 1980 en een risico op schending van artikel 3 EVRM in geval van terugkeer.
Het CGVS heeft geen diepgaand onderzoek verricht naar verzoekers individuele situatie in het licht van de beschikbare informatie over het land.
Ze verwijst in haar bestreden beslissing naar het principe van 'wederzijds vertrouwen' en stelt kritisch te zijn en rekening te houden met de realiteit in Griekenland zoals onder meer de socio-economische moeilijkheden die de asielzoekers er ondervinden. (zie het stuk 1, pg. 2)
Ze stelt echter dat de situatie in Griekenland niet automatisch kan worden beschouwd als een situatie van verregaande materiële deprivatie ondanks de jarenlande precaire en problematische situatie op onder meer het vlak van de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en administratieve complicaties bij afgifte of hernieuwing van elementaire documenten. Het CGVS is van oordeel dat ze moet kijken naar het profiel van de verzoekers en voldoende aandacht moet geven aan de verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien (zie het stuk 1, pg. 3)
Uit de bestreden beslissing blijkt echter dat ze onvoldoende rekening houd met het profiel van verzoeker en hierboven genoemde cumulatieve elementen:
- verhoogde kwetsbaarheid van de verzoeker ;
- zijn individuele profiel ;
- zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien ;
Verweerster staart zich namelijk blind op het feit dat verzoeker zou gelogen hebben over de duur van het verblijf in Griekenland. Uit onderzoek van de sociale media van verzoeker zou blijken dat hij ook in Zweden heeft verbleven en slechts 9 maanden in Griekenland heeft gewoond tegenstelling tot de verklaringen van 3 jaar.
Verzoeker stelt dat hij op sociale media deed alsof omdat hij jaloers was op anderen die niet in Griekenland verbleven, gezien de omstandigheden in Griekenland erbarmelijk en moeilijk waren/zijn. Hij heeft wel degelijk lange tijd verbleven in Griekenland en is onderworpen aan de ernstige levensomstandigheden in Griekenland. Het was lang genoeg om vernederd te worden.
b.
Het kan verzoeker bovendien niet worden verweten dat hij zijn Grieks reisdocument vernietigde waardoor de Belgische asielinstanties geen kennis kunnen nemen van de inhoud ervan.
Verzoeker was namelijk slecht behandeld in Griekenland, waardoor hij er zo snel mogelijk weg wilde en na zijn aankomst in België de nood niet zag om het reisdocument te houden gezien hij er niet terug heen kan/wil.

Daarnaast horen asielzoekers onderweg tal van verhalen en adviezen over wat ze al dan niet moeten doen.
Asielzoekers kennen veel stress en onzekerheden en zoeken naar een stabiele en veilige toekomst. Het is dan ook niet abnormaal om anderen te geloven als zij zeggen dat ze Griekenland kunnen verlaten met de Griekse documenten en dat deze gewoon kunnen worden vernietigd in het land waar hun einddoel ligt.
Het valt dan ook te betreuren dat verweerster deze bedenking niet maakt, maar er automatisch van uit gaat dat de verzoeker slechte en bedrieglijke intenties heeft, quod non.
c.
Verweerster gaat daarenboven hoge eisen stellen bij verzoeker: ze trekt alles wat verzoeker zegt of heeft gedaan in Griekenland in twijfel of minimaliseert het. Zo stelt ze dat het feit dat verzoeker heeft gewerkt in Griekenland maar de werkgevers de salaris niet wilden uitbetalen en hem vervolgens aanvielen niet kan worden aangemerkt als onmenselijk of vernederend.
Ze koppelt in casu alle elementen los van elkaar en gaat dan gaan stellen dat verzoeker geen moeilijke en vernederende situaties heeft gekend, wat onacceptabel is. Zeker omdat verzoeker zijn best heeft gedaan om een leven in Griekenland op te bouwen.
Zo werkte hij in omstandigheden die in België zouden worden gekwalificeerd en bestraft onder de noemer 'uitbuiting'. Toen hij vervolgens zijn salaris niet ontving en hij dit ging melden aan de politie, stelden zij hem niet te kunnen (of willen?) helpen. Hij voelde zich vernederd na deze reeks gebeurtenissen.
Hij wordt nu verweten geen ander politiekantoor geraadpleegd te hebben. Dit terwijl het algemeen bekend is dat de Griekse politie geen correcte houding heeft tegenover vreemdelingen en vluchtelingen:
Zo staat de Griekse politie bekend om het uitvoeren van Pushbacks en de vernederende behandelingen die ze daarnaast uitvoeren, verzoeker verwijst hierbij onder meer naar een publicatie van Human Rights Watch (HRW) van 2022, 'Their faces were covered', Greece use Migrants as police auxiliaries in pushbacks', geraadpleegd via https://www.hrw.org/report/2022/04/07/their-faces-werecovered/greeces-use-migrants-police-auxiliaries-push backs:
"(…)"

Dat deze praktijken ook in 2025 reëel en actueel zijn, zo blijkt ook uit de recente publicatie van HRW van 21/01/2025 'A landmark ruling on Greek border pushbacks', geraadpleegd via https://www.hrw.org/news/2025/01/21/landmark-ruling-greek-border-pushbacks.
Dat Griekenland bovendien bekend staat voor de beperking en/of schending van tal van mensenrechten en het ondermijnen van democratische instellingen.
Dat landen vragen stellen bij de veiligheid en het beleid voor vreemdelingen in Griekenland. Zeker na de dood van een Pakistaanse migrant Muhammad Jamran Ashiq in een politiebureau in Athene onder verdachte omstandigheden, werden deze bezorgdheden over geweld van de politie en de slechte behandeling van migranten in Griekenland verder aangewakkerd, zo schrijft ook HRW in haar World report van 2025, geraadpleegd via https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/greece.
Dat verzoeker dan ook geen verder vertrouwen heeft in de Griekse politie, kan aan hem dus niet worden verweten!"

Voorts bespreekt zij de algemene situatie voor statushouders in Griekenland. Zij citeert uit en bespreekt uitvoerig landeninformatie omtrent de situatie in Griekenland, waarbij zij tevens ingaat op haar eigen ervaringen aldaar.

Wat betreft de situatie van verregaande deprivatie stelt zij over haar eigen situatie:
"*Dat verzoeker na zijn erkenning in Griekenland nog een geruime tijd in Griekenland heeft verbleven om aldaar een leven als erkend vluchteling te proberen opbouwen maar hij botste of allerlei moeilijkheden: hij vond geen werk, noch onderdak noch voldoende medische zorgen enzovoort.*
Het is geenszins gegarandeerd dat hij hulp zal krijgen bij terugkeer. De verzoeker heeft altijd benadrukt dat zodra hij het statuut heeft verkregen, hij des te meer aan zijn lot werd overgelaten.
Er zijn geen aanwijzingen dat de verzoeker in basisbehoeften zou kunnen worden voorzien indien hij gedwongen zou moeten terugkeren. De verzoeker verbleef in Griekenland nadat hij als vluchteling was erkend en hij ondernam verschillende stappen om te proberen een leven in Griekenland op te bouwen maar dat bleek onmogelijk."

Wat betreft de mogelijkheden tot het bekomen van tewerkstelling en het leren van de Griekse taal, stelt zij over haar eigen situatie:
"*Verweerster stelt dat verzoeker niet alle stappen heeft gezet die van hem verwacht worden om tewerkstelling te vinden en om een leven op te bouwen in Griekenland. Verzoeker stelt namelijk dat de arbeidsmarkt moeilijk te betreden was zeker gezien de meeste werkgevers een goede kennis van het Grieks vereisten.*
Verweerster merkt dan ook op dat de verzoeker niet voldoende zijn best heeft gedaan om de Griekse taal te leren.
Ze is van oordeel dat de poging van verzoeker om online, via sociale media Grieks te leren onvoldoende is.
Ze vergeet daarbij echter rekening te houden met het feit dat hij een volwassen asielzoeker was die in Griekenland verbleef en hij geen (basis)recht had op scholing en om de Griekse taal te leren.
Hij diende dus inventief te zijn.
Dat hij zelf een oplossing heeft gezocht om toch enigszins een basis van het Grieks te leren, wordt volledig genegeerd en er wordt zelfs gesteld dat hij onvoldoende stappen heeft genomen om te werken of om Grieks te leren.
Dit terwijl in de bestreden beslissing wordt gesteld dat hij een zelfredzame en opgeleide jongeman is, die perfect in staat is om stappen te zetten en hij ook effectief enkele stappen heeft gezet maar zónder rekening te houden met de algemene situatie voor vluchtelingen in Griekenland."

Zij stelt dat zij heeft getracht om op een laagdrempelige manier de taal te leren. Wat volgens haar onvoldoende is voor de verwerende partij, "*die doet alsof het inschrijven en volgen van taalcursussen als vluchtelingen in Griekenland, zo gemakkelijk is*".

Wat betreft de mogelijkheden voor het bekomen van onderdak stelt zij over haar eigen situatie dat zij alleen zal komen te staan, met psychologische problemen, zonder enige ondersteuning en netwerk.

Wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt stelt zij over haar eigen situatie:
"*Ook hier bevestigt het AIDA Report verzoekers verklaringen, dat zelfs als mensen met internationale bescherming werk vinden in Griekenland, dit vaak onofficieel is, wat opnieuw leidt tot mensonwaardige omstandigheden en onvoldoende bescherming van de Griekse autoriteiten.*
Uit de bovenstaande gegevens blijkt aldus duidelijk dat verzoeker zich na de erkenning van de vluchtelingenstatus in een situatie van ernstige materiële deprivatie zou bevinden wegens het stopzetten van de financiële bijstand en het verlies van het recht op opvang. Het CGVS betwist deze verklaringen niet. Ze stelt alleen dat verzoeker een zelfredzame man is die er in slaagt zijn eigen boontjes te doppen (zie stuk 1, pg. 7)

Met andere woorden stelt ze dus dat er effectief problemen zijn voor wat betreft de tewerkstelling, financiële bijstand en het recht op opvang, maar verzoeker zou er geen slachtoffer van kunnen worden want hij kan zijn eigen boontjes doppen? Verzoeker betreurt deze stelling.
Bovendien, het feit dat verzoeker niet heeft gewacht tot hij zich in een situatie van aanhoudende dakloosheid bevond, verandert niets aan het feit dat Griekenland haar geen doeltreffende bescherming kan bieden.
Nadat hij een status had verkregen, werd hij gedwongen het kamp te verlaten. Alle financiële steun werd stopgezet. Hij slaagde er in om een groepsverblijf te vinden en op zijn familie te steunen voor wat betreft financiële bijstand. Doch was dit voor verzoeker allerminst een comfortabele-, noch een menswaardige situatie.
Verzoeker heeft nooit toegang verkregen tot een taalcursus. Hij kon geen vast werk vinden en diende te overleven hetgeen hem door derden werd gegeven. Het is onredelijk van verweerster om te stellen dat verzoeker in geval van terugkeer wel weer opnieuw zal kunnen terugvallen op zijn netwerk voor alle hulp. Het is Griekenland die garanties moet bieden voor asielzoekers of erkend vluchtelingen in combinatie met inspanningen van de asielzoeker/vluchteling.
Het kan niet zijn dat alle verantwoordelijkheid bij de verzoeker wordt gelegd omdat hij zelfredzaam is en omdat hij in het verleden inspanningen heeft gedaan en er in slaagde om toch enigszins iets te bereiken in Griekenland?
Verzoeker moet opmerken dat in het geval hij er wel in slaagde om in Griekenland werk te vinden in de landbouw, bouw of horeca, hij werd uitgebuit en de werkomstandigheden niet menselijk waren. Hoewel verzoeker dus verschillende jobs heeft gedaan in zijn leven, betekent dit niet automatisch dat hij gemakkelijker een job kan/kon vinden in Griekenland. Integendeel, op de Griekse arbeidsmarkt hangt het niet af van zijn kwaliteiten, maar wordt hij gediscrimineerd puur en alleen omwille van zijn nationaliteit en het feit dat hij een asielzoeker is.
Dat discriminatie en racisme een verhinderende factor is, wordt tevens vastgesteld in het AIDA-rapport bij 'Acess tot he labour market', zie https://asylumineurope.org/reports/country/greece/receptionconditions/employment-and-education/access-labour-market/.
Verzoeker is een kwetsbare man die ernstig getraumatiseerd is.
Het CGVS heeft, door verzoekers verklaringen tegen hem te gebruiken en zonder de moeite te nemen om informatie in te winnen over de situatie van vluchtelingen in Griekenland, niet weerlegd dat verzoeker zich na terugkeer in Griekenland wel degelijk in een situatie van ernstige materiële deprivatie zou bevinden.
Ze steekt zich enkel weg achter het zogenaamde feit dat verzoeker niet voldoende inspanningen/stappen zou hebben ondernomen om een duurzaam verblijf uit te bouwen in Griekenland. Uit hetgeen hierboven echter blijkt, heeft hij dit wél gedaan, doch kreeg hij steeds het deksel op de neus.
Ook nu, ondanks de 'internationale bescherming in Griekenland', heeft verzoeker geen enkele garantie op een menswaardig bestaan.
Er bestaat een reëel risico dat verzoeker o.m. dakloos wordt indien hij naar Griekenland terugkeert."

Wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg stelt zij over haar eigen situatie:
"*In de bestreden beslissing wordt hierop niet diep ingegaan. Nochtans is het een belangrijk element voor verzoeker die diep getraumatiseerd is en op wie er een zware psychologische last ligt gezien zijn precaire statuut en de situatie van zijn familie in het land van herkomst*."

Wat betreft het gebrek aan bewijs van de Griekse vluchtelingenstatus stelt zij over haar eigen situatie:
"*Uit verzoekers dossier blijkt dat hij niet langer in het bezit is van zijn Griekse verblijfsvergunning of zijn Grieks reisdocument. Hij heeft geen enkel middel om zijn beschermde status in Griekenland aan te tonen in geval van terugkeer. Het ontbreken van Griekse documenten vormt voor verzoeker in geval van terugkeer een ernstige belemmering om de rechten uit te oefenen die zijn verbonden aan de internationale beschermingsstatus.*
Het CGVS heeft dit feit niet onderzocht en tijdens het persoonlijk onderhoud zijn hierover geen vragen gesteld. Het CGVS gaat er simpelweg vanuit dat verzoeker de nodige stappen dient te zetten om dit aan te vragen, evenwel is dit niet zo simpel als het CGVS doet uitschijnen.
(…)
Het CGVS heeft dit punt niet voldoende onderzocht, hoewel uit het dossier blijkt dat verzoeker niet langer in het bezit is van zijn documenten en dat het voor hem zeer moeilijk zal zijn om ze te vernieuwen omdat hij niet in Griekenland woonachtig is, en er niet over een adres beschikt.
Op zijn minst moet de bestreden beslissing nietig worden verklaard."

Wat betreft de actuele, algemene situatie in Griekenland stelt zij over haar eigen situatie:
"*Verzoeker is van mening dat het CGVS zijn verplichting tot samenwerking niet nakomt, met name door de Raad geen actuele en relevante informatie te verstrekken over de algemene situatie van de houders van de beschermingsstatus in Griekenland. Bovendien wuift ze alle problemen in Griekenland weg en stelt ze dat de verzoeker gelogen heeft over de duur van zijn verblijf in Griekenland en dus niet voldoende inspanningen heeft geleverd om een leven in Griekenland op te bouwen, terwijl hij nochtans een opgeleide jonge man is*

die zeer zelfredzaam is en een netwerk kent die hem kan ondersteunen. Verzoeker heeft gedurende zijn verblijf echter in precaire omstandigheden moeten wonen ZONDER enige hulp van Griekenland. Nochtans moeten de Griekse autoriteiten toch enkele garanties bieden, dewelke verzoeker niet heeft gekregen.
Het valt dus te betreuren dat verweerster de bewijslast bijna volledig bij verzoeker is gaan leggen en verder met vooringenomenheid haar bestreden beslissing is gaan nemen.
(…)
Hoewel het CGVS toegeeft dat het hebben van een verblijfsvergunning een belangrijke factor is bij de beoordeling van het risico om in een extreme situatie terecht te komen, trekt het hier niet de nodige conclusies uit.
In dit verband moet worden opgemerkt dat het niet eens de moeite neemt om contact op te nemen met zijn Griekse tegenhangers om na te gaan of de verzoeker nog over een geldige verblijfsvergunning beschikt.
Het CGVS stelt bovendien compleet onterecht dat het ontbreken van documenten geen gevolgen zou hebben voor de toegang van de verzoeker tot de gezondheidszorg.
(…)
Zodra de verzoeker geen vaste verblijfplaats heeft – nl. omdat verzoeker in België verblijft - zal hij moeilijkheden ondervinden om zijn identiteitskaart te verkrijgen of te vernieuwen, waardoor hij geen toegang heeft tot de arbeidsmarkt of gezondheidszorg
(..)
Dat voor zover het verkrijgen van een verblijfsvergunning zeer wordt bemoeilijkt, verzoeker in een situatie van extreme deprivatie terechtkomt die niet als een reële, effectieve en efficiënte bescherming kan worden beschouwd.
Dat verzoeker in het licht van de huidige informatie in geen geval aanspraak zal kunnen maken op een menswaardig bestaan. Dat hij bovendien niet in staat zal zijn om zijn leven opnieuw op te bouwen."

Zij merkt op dat zij geen gebruik van het Helios-programma zal kunnen maken – hoewel het verlengd werd tot juni 2024 – nu één van de voorwaarden voor toegang tot het programma is dat de aanvrager zich binnen een jaar na het verkrijgen van de vluchtelingenstatus moet registreren.

De verzoekende partij is van mening dat er op basis van de meest recente informatie reden is om te concluderen dat de algemene situatie in Griekenland verder is verslechterd. Zij zal geen echte bescherming hebben in Griekenland en er bestaat een reëel risico dat zij in een met artikel 3 van het EVRM strijdige situatie terecht zal komen. In dit verband dient er volgens haar ook opgemerkt te worden dat zij zonder documenten het risico loopt om bij een controle te worden vastgehouden en zelfs te worden uitgezet. De verzoekende partij stelt dat de verwerende partij ten onrechte heeft geoordeeld dat haar persoonlijke omstandigheden haar in staat zouden stellen om te blijven en een dergelijke situatie te vermijden. Zij merkt op dat de beoordeling van haar persoonlijke situatie wordt gekenmerkt door algemeenheden. Het feit dat de verwerende partij zich louter baseert op oude informatie en ervan uitgaat dat zij geen enkel element van kwetsbaarheid vertoont en dat zij daar zou kunnen blijven, is kennelijk onjuist, aldus de verzoekende partij. Het risico dat zij in Griekenland in een situatie van extreme ontbering terechtkomt, staat volgens haar dus vast. De bestreden beslissing moet dan ook nietig worden verklaard. De verzoekende partij is van mening dat bij gebreke aan bewijs dat haar status in Griekenland up-to-date is, er een reëel risico is dat zij absoluut geen verblijfsdocumenten in Griekenland zal verkrijgen en dat de toegang tot huisvesting, werk, medische en psychologische zorg onbestaande zal zijn. Dit alles wijst volgens haar op een risico dat zij in een situatie terechtkomt die in strijd is met artikel 3 van het EVRM, als gevolg van het onvermogen van de Griekse autoriteiten om haar effectieve bescherming te bieden.

Voor de volledigheid haalt de verzoekende partij nog kort enkele recente ontwikkelingen en rechtspraak aan die volgens haar nogmaals bevestigen dat de situatie in Griekenland op élk vlak verslechterde.

De verzoekende partij besluit als volgt:
"*Op basis van heel wat recente en objectieve bronnen kan worden vastgesteld dat vluchtelingen momenteel geen daadwerkelijke internationale bescherming genieten in Griekenland.*
Dit vormt een schending van de onderzoeksplicht, zowel als de motiveringsplicht en vormt op zijn minst een compleet gebrek aan zorgvuldigheid en redelijkheid.
Alle aspecten van de definitie van "extreme materiële deprivatie" zijn aanwezig:
- Verzoeker is een (psychisch) kwetsbare man ;
- Hij kent geen Grieks en heeft geen hulp gekregen om in de Griekse samenleving te integreren ;
- Hij heeft een kwetsbaar profiel en is niet in staat om in Griekenland in zijn eigen materiële behoeften te voorzien ;
Het kan niet zijn dat de Griekse overheidssteun evenwel compleet afwezig is of op zijn minst systematisch ontoereikend op grote schaal en dat verweerster hoge verwachtingen heeft bij verzoeker. Verzoeker moet het alleen en op eigen houtje maar zien op te lossen en te zien overleven. Deze visie of manier van denken van verweerster is absoluut onredelijk en dus onacceptabel.
De situatie in Griekenland is rampzalig.

Deze situatie heeft negatieve gevolgen voor verzoekers lichamelijke en geestelijke gezondheid, aangezien hij bijzonder kwetsbaar is.
Dit vormt een situatie van benadeling die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het CGVS moest de aanvraag ontvankelijk verklaren; anders oordelen was een schending van art. 3 EVRM en art. 4 EU-Handvest."

2.3. De verzoekende partij vraagt in hoofdorde de bestreden beslissing te hervormen en haar te erkennen als vluchteling of haar de subsidiaire bescherming toe te kennen wanneer zij niet in aanmerking komt voor het vluchtelingenstatuut en in ondergeschikte orde de bestreden beslissing te vernietigen indien bijkomend onderzoek noodzakelijk blijkt.

2.4. De verzoekende partij voegt de bestreden beslissing en het bewijs juridische bijstand toe aan het verzoekschrift.

3. De aanvullende nota's

3.1. De verzoekende partij legt op 2 juni 2026 een aanvullende nota neer waaraan in toepassing van oud artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet de volgende documenten worden gevoegd:
- Bewijs klachtneerlegging tegen Griekse werkgever, via volmacht advocaat, te Chios, 28 juni 2023 (stuk 3);
- Bewijs van zoektocht tewerkstelling en sollicitatie in Griekenland, 2021 (stuk 4);
- Brief van dokter S. V. I. van 29 mei 2026, "*Medisch verslag*" (stuk 5).

Deze documenten worden in de aanvullende nota toegelicht.

De Raad merkt op dat het bewijs van de klachtneerlegging tegen de Griekse werkgever van de verzoekende partij (stuk 3) reeds werd ingediend tijdens de administratieve procedure op het CGVS (AD, map met documenten, klacht Griekenland).

3.2. De commissaris-generaal legt op 9 juni 2026 een aanvullende nota neer waarbij in toepassing van oud artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet volgende nieuwe elementen ter kennis worden gebracht:
- "*COI Focus. GRECE. Activation de l'AMKA et accès au marché du travail*", gepubliceerd door Cedoca op 13 februari 2026 (internetlink);
- "*COI Focus. GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", gepubliceerd door Cedoca op 31 maart 2026 (internetlink);
- *"COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*", gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025 (internetlink);
- "*Country Report: Greece. Update 2024*", gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 (internetlink);
- Pressemitteilung nr. 30/2025 van 16.04.2025, Bundesverwaltungsgericht, beschikbaar op https://www.bverwg.de/de/pm/2025/30 en Jugement BVerwG 1 C 18.24, Bundesverwaltungsgericht, van 16.04.2025, beschikbaar op https://www.bverwg.de/de/160425U1C18.24.0;
- Pressemitteilung, Verwaltungsgerichtshof Kassel, van 2.09.2024, beschikbaar op https://verwaltungsgerichtsbarkeit.hessen.de/presse/regelmaessig-kein-erneutes-asylverfahren-in-deutschland-nachschutzgewaehrung-in-griechenland;
- Bundesverfassungsgericht, beslissing van 1 april 2025 – 2BvR 1425/24 beschikbaar op https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/2025/04/rk20250401_2bvr142524.html?nn=68112, samenvatting beschikbaar op https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/DE/2025/bvg25-035.html?nn=68112;
- Bundesverwaltungsgericht, arrest D-2590/2025, van 11 september 2025, beschikbaar op: https://www.bvger.ch/media-releases/370101ae-aee1-4906-af90-e64e187487bb/en/d-2590-2025_web.pdf.

3.3. De verzoekende partij legt ter terechtzitting een tweede aanvullende nota neer waarbij in toepassing van oud artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet volgende nieuwe elementen worden bijgebracht door middel van een internetlink:
- Samenvatting op de website van de Raad over de arresten met nrs. 341 503, 341 504 en 341 505 van 20 februari 2026, uitgesproken in Verenigde Kamers;
- AIDA-verslag van september 2025 (met repliek van Griekenland);
- RSA, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", 7 april 2025;
- RSA, "*No Support for refugees returned to Greece*", 20 maart 2025;
- RSA, "*Recognised refugees statistics in Greece: first half of 2025*", 30 september 2025;
- RSA, "*Recognised refugee statistics in Greece in 2025*", 23 maart 2026;
- Update van artikel "*How to renew your Residence Permit*" op 7 april 2026 op de website 'Refugee Info Greece';

- Update van artikel "*Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)*" op 31 maart 2026 op de website 'Refugee Info Greece';
- RSA, "*Recognised refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", april 2026.

In deze aanvullende nota verwijst de verzoekende partij naar de arresten van de Raad in Verenigde Kamers van 20 februari 2026 en gaat zij in op de algemene situatie in Griekenland, in het bijzonder op de lange wachttermijnen bij het vernieuwen van de Griekse verblijfsvergunning (ADET) voor statushouders. Er wordt daarnaast ook landeninformatie bijgebracht over de situatie in Palestina.

4. Beoordeling

4.1. Inzake beroepen tegen beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St.* Kamer 2005-06, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133).

Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van verzoekster daarop

4.2. De bestreden beslissing werd genomen op grond van (oud) artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk te verklaren wanneer de verzoeker reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.

Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat de verzoekende partij op 22 juli 2021 in Griekenland een verzoek om internationale bescherming indiende, dat haar door de Griekse autoriteiten de vluchtelingenstatus werd toegekend op 26 juli 2021 en dat haar een verblijfsvergunning (ADET) werd uitgereikt die geldig was van 27 juli 2021 tot 26 juli 2024 en een reisdocument dat geldig is van 16 augustus 2021 tot 15 augustus 2026 (AD, map met documenten, kopie van Griekse verblijfskaart en kopie van Grieks paspoort en map met landeninformatie, CEDOCA, Aanvraag Derde Landen, *Hellenic Republic, Ministry of Migration & Asylum, Information Request Reply*, 15/11/2023). De verzoekende partij vermoedt dat zij een AFM en AMKA heeft verkregen, maar verklaart niet te weten waar deze documenten zouden liggen (AD, map met bijkomende informatie, NPO, p. 14).

Het is niet betwist dat de verzoekende partij reeds internationale bescherming, met name de vluchtelingenstatus, heeft verkregen in een andere EU-lidstaat, *in casu* Griekenland.

Er ligt geen informatie voor waaruit kan blijken dat de Griekse autoriteiten de vluchtelingenstatus van de verzoekende partij hebben ingetrokken of beëindigd. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning, die in de tijd beperkt kan zijn en hernieuwbaar en de toegekende internationale beschermingsstatus, die slechts in een beperkt aantal gevallen kan worden beëindigd, herroepen of ingetrokken. In de hogervermelde brief van de Griekse autoriteiten van 15 november 2023 wordt bevestigd dat de verzoekende partij als vluchteling werd erkend. Er wordt geen melding gemaakt van het feit dat deze status ondertussen zou zijn ingetrokken of beëindigd. De verzoekende partij brengt evenmin enig element bij waaruit zou kunnen blijken dat dit heden het geval zou zijn. *In casu* moet het verzoek om internationale bescherming worden behandeld op grond van het weerlegbaar vermoeden dat Griekenland het Unierecht en zijn daaruit voortvloeiende verplichtingen met betrekking tot de toekenning en beëindiging van de vluchtelingenstatus en subsidiaire beschermingsstatus respecteert.

Om deze reden werd het beschermingsverzoek van de verzoekende partij niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet vormt de omzetting naar Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a), van Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming. Deze richtlijn blijft, overeenkomstig artikel 79, lid 3, van Verordening (EU) 2024/1348, van toepassing op verzoeken om internationale bescherming die vóór 12 juni 2026 zijn ingediend, zoals *in casu*. Deze regeling steunt op het beginsel van wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten. Dit beginsel betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

4.3. Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van "*tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken*", dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (*cf*. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Jawo, pt. 95).

De Raad brengt verder nog in herinnering dat situaties die geen *"zeer verregaande materiële deprivatie"* teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt:

- door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;
- door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan deze die in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;
- door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;
- door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of
- door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden.

Schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van de richtlijn 2011/95/EU die niet leiden tot een schending van artikel 4 van het Handvest, beletten niet om een beschermingsverzoek op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet niet-ontvankelijk te verklaren (arrest Ibrahim e.a, punten 91-94 en arrest Jawo, punten 93-97).

4.4. De verzoekende partij verklaart tijdens het persoonlijk onderhoud dat zij niet kan terugkeren naar Griekenland omdat zij er een luchtweginfectie kreeg en in het ziekenhuis niet naar behoren werd verzorgd (AD, map met bijkomende informatie, NPO, p. 18). Verder raakte zij volgens haar verklaringen in februari 2023 in de problemen met haar werkgevers toen ze haar niet wilden betalen voor haar werk, waarop ze protesteerde en door hen geslagen zou zijn (*ibid*., p. 18-20). De verzoekende partij haalt ook aan dat de opportuniteiten om te werken in Griekenland weinig talrijk waren en de situatie voor haar nog moeilijker was omdat zij vluchteling is en de taal niet kende (*ibid*., p. 13).

4.5. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

In de door beide partijen aangebrachte verschillende rapporten wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als

begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken, als wat betreft de toegang tot deze voordelen. Dit komt overeen met de artikelen 24 tot en met 36 van de Verordening (EU) 2024/1347/EU van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komen, en voor de inhoud van de verleende bescherming, tot wijziging van Richtlijn 2003/109/EG van de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad (hierna: de Verordening (EU) 2024/1347/EU). In de bestreden beslissing wordt er verwezen naar *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op Ambtsbericht",* echter werkt deze weblink niet en werd evenmin een kopie van het rapport aan het rechtsplegingsdossier toegevoegd. Bijgevolg kan de Raad geen kennis nemen van voormeld rapport. Dit element op zich leidt niet tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing, daar er voldoende andere objectieve rapporten worden bijgebracht die betrekking hebben op de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders en het faciliteren van de overgang van verzoeker naar statushouder.

In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (*"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, onder andere, het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, onder andere, toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights",* RSA/PRO ASYL, april 2026; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform TAXISnet (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 253-257).

Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele

socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 7-8, 20-24; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om het worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 8-18; "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Afgifte van een AFM

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben. Persoonlijke gegevens worden echter niet automatisch geactualiseerd door de Griekse overheden eens er internationale bescherming is verleend. Statushouders moeten daartoe een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM kregen bij het indienen van hun verzoek om internationale bescherming, en vervolgens internationale bescherming en een ADET hebben verkregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 geen AFM hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder.

Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 28-33).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*"Country Report: Greece. Update 2024",* AIDA/ECRE, 18 september 2025, p.236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer

(toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening), is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *"een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt"*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale bijstand te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf word in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.37). Het bewijs van verblijf in het land kan bestaan uit één van de volgende documenten: eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een certificaat van aanwerving van een werkgever of een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI) of een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen voorleggen. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden. De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie infra) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

(*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 33-39; *Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267)

D. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich

mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; *Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 24-27).

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer kan derhalve precair en problematisch zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

E. Huisvesting

Wat huisvesting voor statushouders betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport *"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.4).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van zestig miljoen euro en de bijstand van verschillende Ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;

- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;

- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *"the European way of life"*, en vorming in sociale vaardigheden;

- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;

- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 31 december 2025 negen HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in

Attica, Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón,* KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria:

(i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;

(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (Dimosia Ypiresía Apascholísis, DYPA);

(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (*"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; *"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.46-47; *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13). Verder is het op dit moment onzeker of de bovengenoemde ondersteunende diensten in het kader van HELIOS+ zullen worden voortgezet. Enerzijds hebben sommige regio's de inschrijving van nieuwe deelnemers en de indiening van huurovereenkomsten opgeschort. Anderzijds heeft de Griekse regering herhaaldelijk publiekelijk aangekondigd dat de huisvestingssteun aan personen die internationale bescherming genieten geleidelijk zal worden afgebouwd en dat de financiering niet langer aan huisvesting zal worden besteed. De Europese Commissie heeft om opheldering gevraagd aan de Griekse overheden over de mogelijke afbouw van de huursubsidies in het kader van het HELIOS+-programma, doch het ministerie van Migratie en Asiel heeft nog geen reactie gegeven (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.47-48).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven (*"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden. Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische

onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 45).

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34). Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262). De COI Focus "*Grèce Activation de l'AMKA et accès au marché du travail*" van 13 februari 2026 verwijst naar informatie-uitwisseling tussen het CGVS en het Grieks Ministerie alsook naar de AMKA-verordening, waarvan een Engelse vertaling wordt opgenomen. De Focus stelt dat, uit het geheel van die informatie blijkt dat een geactiveerd AMKA-nummer geen voorwaarde is voor het uitoefenen van een legale beroepsactiviteit in Griekenland; een geldig ADET-nummer en een AMKA-nummer volstaan. Er wordt benadrukt dat er geen enkele verplichting is tot voorafgaande activering van het AMKA-nummer om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. Daarenboven wordt in het meest recente rapport van RSA/PRO ASYL enkel aangegeven dat de begunstigde van internationale bescherming dient te beschikken over een AMKA (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.55).

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Waar de verzoekende partij in haar aanvullende nota de schending aanvoert van artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het CGVS in verband met e-mailcorrespondentie waarnaar in de COI Focus wordt verwezen, meer bepaald de COI Focus "*Grèce Activation de l'AMKA et accès au marché de travail*" van 13 februari 2026, wordt het volgende gesteld. In zoverre haar kritiek in haar aanvullende nota zich richt op de informatie die op 27 oktober 2025 via e-mail werd verkregen van mevrouw M. door het CGVS, dient te worden opgemerkt dat deze niet langer relevant is. Uit lezing van de COI Focus Grèce "*Activation de l'AMKA et accès au marché de travail*" van 13 februari 2026, die vermeld wordt in de aanvullende nota van de commissaris-generaal , blijkt dat deze e-mail enkel werd opgenomen om de achtergrond te schetsen van de nieuwe informatie die werd bekomen van de Griekse autoriteiten op 22 december 2025. Immers omdat het antwoord van mevrouw M. niet overeen leek te komen met de inhoud van de AMKA-verordening van december 2023, werd verdere verduidelijking gevraagd aan de Reception and Identification Service van de Griekse asieldienst op 31 oktober 2025. Wegens het uitblijven van een antwoord, nam de verwerende partij vervolgens op 19 december 2025 via e-mail contact op met de Governor of Asylum Service (het hoofd van de Griekse asieladministratie), de heer M.K., die op 22 december 2025 via email zijn antwoorden overmaakte. De kritiek in de aanvullende nota dat in strijd met artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen de e-mailuitwisseling die daaraan ten grondslag lag niet werd meegedeeld, is aldus niet dienstig. De vragen die op 19 december 2025 door de commissaris-generaal aan de heer M.K. werden gesteld alsook de antwoorden die op 22 december 2025 werden verkregen, werden opgenomen in deze COI Focus. Hierin wordt ook de functie van de heer M.K. als hoofd van de Griekse asieladministratie aangeduid. Aldus bevat deze COI Focus alle elementen over de informatie die via e-mail werd verkregen en die volgens voormeld artikel 26 zijn vereist. Hierbij wordt nog aangestipt dat de via e-mail verkregen informatie opgenomen in de COI Focus niet werd verkregen om de feitelijke aspecten van een specifiek vluchtrelaas na te gaan, maar enkel de geldende Griekse wetgeving betreft. De COI Focus verschaft bijgevolg voldoende informatie over de bron waarop de commissaris-generaal zich heeft gebaseerd. De antwoorden van 22 december 2025 bevatten verwijzingen naar Griekse wetgeving en naar Griekse overheidswebsites. Tevens wordt een Engelse vertaling bijgebracht van relevante Griekse wetgeving waarnaar wordt verwezen. Een schending van artikel 26 van voormeld koninklijk besluit van 11 juli 2003 kan niet worden vastgesteld.

Het algemene beginsel van eerbiediging van de rechten van de verdediging kan in deze zaak evenmin zijn geschonden. Uit het bovenstaande blijkt immers dat verzoekende partij over voldoende elementen beschikte om, indien nodig, met volledige kennis van zaken de door de verwerende partij overgelegde informatie met betrekking tot AMKA te betwisten.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie kan nog worden gelezen:

"*De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.*

Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen .

Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.

De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooien die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken" ("*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

G. Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract of zelfstandig ondernemerschap. Er wordt benadrukt dat statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandsstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Asielwet, daar het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

De Europese Commissie heeft echter een inbreukprocedure ingeleid tegen Griekenland omdat het niet alle bepalingen van de voormalige richtlijn 2011/95/EU heeft omgezet. Het betreffen vooral mogelijke schendingen door Griekenland van artikel 29, lid 1 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU ten aanzien van de rechten van personen die internationale bescherming genieten, en met name hun toegang tot sociale voorzieningen nadat hen internationale bescherming werd verleend. Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. In 2023 heeft de Europese Commissie besloten een met redenen omkleed advies aan Griekenland te sturen (INFR(2022)2044), omdat het land bepaalde bepalingen van de kwalificatierichtlijn niet naleeft. In mei 2025, na beoordeling van het antwoord is de Commissie van oordeel dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de kwalificatierichtlijn niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten een met redenen omkleed advies uit te brengen. Griekenland heeft nu twee maanden de tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Anders kan de Commissie besluiten de zaak voor te leggen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.42).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. '*cash assistance*'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.41).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een actieve AMKA alsook een bankrekening hebben (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.43-44; "*Country Report: Greece. Update 2025*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

H. Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare

medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigden die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen "*personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat*" ((vrije vertaling, COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe.*").

Artikel 33, lid 3 stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.56). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigden onder artikel 33, lid 2, onder c) van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

"(…)

ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)" (vrije vertaling, COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011*").

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt aldus dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland toegang heeft tot publieke gezondheidszorg, ook indien deze persoon niet in het bezit is van een actieve AMKA. De wetgeving stelt namelijk expliciet dat voor specifieke categorieën van personen het bezit van een actieve AMKA niet vereist is voor het verlenen van verpleegkundige en medisch farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen. De begunstigde van internationale bescherming dient aan te tonen dat hij in het bezit is van een (a) geldige ADET, of (b) een attest dat aantoont dat de verzoeker een verlening van zijn ADET heeft aangevraagd. Het AIDA-rapport van september 2025 duidt namelijk dat om een hernieuwing van de verblijfsvergunning af te leveren, een '*attestation of application status*' wordt afgeleverd. Wat betreft de schriftelijke verklaringen aangaande het uitstel tot verwijdering (c) (*postponement of removal*), blijkt uit artikel 23 en 24 van de Griekse asielwet dat een verklaring aangaande en uitstel tot verwijdering enkel van toepassing is voor personen die een terugkeerbesluit (*return decision*) hebben ontvangen, en aldus in het kader van de beroepsprocedure tegen een negatieve beslissing, uitstel vragen van hun verwijdering van het grondgebied. Dit is niet van toepassing voor begunstigden van internationale bescherming die in het bezit zijn van een geldige ADET of een attest ter verlenging van hun verblijfsvergunning. (COI Focus "*Grèce, Accès*

aux soins de santé et détention d'un AMKA", 31 maart 2026) Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

In het RSA/PRO ASYL rapport van april 2026 wordt aangegeven inzake de omzendbrief van november 2025 dat deze omzendbrief volstrekt ondoeltreffend gebleken is bij het wegnemen van de belemmeringen die door de AMKA-verordening worden opgeworpen. Integendeel, het aantal gevallen waarin gezondheidszorg werd geweigerd aan personen die internationale bescherming genieten en een inactief AMKA-nummer hebben, is juist toegenomen na de vaststelling van de omzendbrief. Enerzijds eist de omzendbrief dat personen die internationale bescherming genieten, documenten overleggen die vrijwel onmogelijk te verkrijgen zijn. In de omzendbrief wordt uitdrukkelijk vermeld dat de voorwaarden voor toegang tot gezondheidszorg voor personen die internationale bescherming genieten zonder een actief AMKA-nummer, een „schriftelijke verklaring van uitstel van uitzetting overeenkomstig de bepalingen van artikel 24, lid 4, van wet L3907/2011" is. Dit is een document dat door de Griekse politie wordt afgegeven aan personen die onderworpen zijn aan uitzetting uit Griekenland. In dit verband benadrukt de Griekse Ombudsman: *„De verwijzing in de omzendbrief […] naar een uitstel van uitzetting-certificaat afgegeven door de Griekse politie leidt alleen maar tot verwarring, aangezien personen die internationale bescherming genieten niet onderworpen zijn aan terugkeer- en uitstel van uitzettingprocedures, maar juist in het bezit zijn van een verblijfsvergunning".* Het onvermogen van erkende vluchtelingen die legaal in Griekenland verblijven om een certificaat van uitstel van uitzetting te verkrijgen, wordt bevestigd in zaken die door RSA worden vertegenwoordigd, waarbij het betreffende document zowel door de politie als door het ministerie van Volksgezondheid tevergeefs werd aangevraagd (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.57-59).

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription*" (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op: https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare; COI Focus *"Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*" van 31 maart 2026). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, Information Guide for Beneficiaries of International Protection, waarvan melding gemaakt in de COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*" van 31 maart 2026).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Europese Commissie, Communication on the status of migration management in mainland Greece, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.59-60; AIDA/ECRE, Country Report: Greece. Update 2024, september 2025, p. 209, 266-268).

I. Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.12; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidzorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; *"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.10-14).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *"Alkyoni II"*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politiële en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij de facto in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de

aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.10-18 *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239). In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een statushouder die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing/verlenging van de ADET indien zijn verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde/verlengde ADET te vermijden en aldus niet in een precaire situatie terecht te komen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel een ontvangstbevestiging van de verlengingsaanvraag. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van de ontvangstbevestiging door statushouders. Op aanvraag kunnen de statushouders ook een "certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus" of een "certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming" verkrijgen. De huidige ontvangstbevestigingen en certificaten, die tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende een aantal maanden, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale bijstand. In oudere certificaten werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere ontvangstbevestigingen. In tegensteling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 21-22, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen ("*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland *in principe* via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.62; "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de Greek Council for Refugees (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen

foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt aldus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkendiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (geviseerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *"een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *"wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling"* (*Ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *"alle gegevens van de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoekster op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Wat deze individuele omstandigheden verder betreft, blijken de recente wetswijzigingen een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit

voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het EU Handvest van de Grondrechten (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54). Aan de hand van dit onderhoud kan de beslissingsautoriteit namelijk de specifieke situatie van de verzoeker en diens mate van kwetsbaarheid beoordelen en zich ervan vergewissen dat de verzoeker is verzocht alle elementen te verstrekken waarmee kan worden aangetoond dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend wordt blootgesteld aan een risico op behandelingen die strijdig zijn met dit artikel 4.

Voorts en in zoverre de door verzoeker bijgebrachte landeninformatie en argumentatie betrekking heeft op personen die in Griekenland om internationale bescherming verzoeken, verschilt dit van verzoekers situatie aangezien hij in Griekenland reeds internationale bescherming verkreeg. Hij is een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland en geen verzoeker om internationale bescherming in Griekenland.

De vraag die thans rijst is of de verzoekende partij bij terugkeer naar Griekenland als begunstigde om internationale bescherming zal worden blootgesteld aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling.

4.6. *In casu* heeft het beschermingsverzoek betrekking op een verzoeker die niet langer over een geldige ADET beschikt. Zoals reeds aangehaald, verstreek de geldigheid van dit document op 26 juli 2024. Uit de bovenstaande analyse is reeds gebleken dat het beschikken over een geldige ADET een cruciale maar niet de enige voorwaarde is om daadwerkelijk toegang te krijgen tot rechten en voorzieningen, verbonden aan de internationale beschermingsstatus in Griekenland, die noodzakelijk zijn opdat verzoekers aan hun elementaire behoeften zouden kunnen voldoen. Een AFM en een AMKA, al dan niet geactualiseerd en geactiveerd, zijn eveneens noodzakelijk voor een statushouder om toegang te krijgen tot reguliere arbeid en huisvesting.

De verzoekende partij voert in het verzoekschrift aan dat zij vreest in geval van terugkeer naar Griekenland in een situatie van extreme deprivatie terecht te zullen komen omdat haar ADET niet langer geldig is en zij moeilijkheden zal ondervinden om haar ADET te vernieuwen, waardoor zij geen toegang zal hebben tot de arbeidsmarkt of gezondheidszorg.

Uit de landeninformatie blijkt dat statushouders belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en dat zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten als statushouders voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden, hetgeen betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om in de meest elementaire behoeften zoals voedsel en onderdak te voorzien. Het gegeven dat verschillende instellingen, waaronder de Griekse Ombudsman, de Nationale Commissie voor de Mensenrechten, de Europese Commissie, het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA) en de autoriteiten van andere lidstaten, hun aanhoudende zorgen over de administratieve moeilijkheden en de langdurige vertragingen waarmee statushouders bij hun terugkeer naar Griekenland worden geconfronteerd en over de impact ervan op hun levensomstandigheden blijven benadrukken, toont op zich aan dat het in deze niet gaat om de ‘gewoonlijke’, laat staan ‘redelijke’, procedures en wachttijden “*eigen aan processen en werking van structuren in elke lidstaat*”.

Wanneer een statushouder in het bezit is van een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA, beschikt deze statushouder in theorie volgens de Griekse regelgeving over alle essentiële documenten die hem toelaten zijn rechten en voordelen als statushouder in Griekenland uit te oefenen en zich toegang te verschaffen tot basisvoorzieningen om zo in zijn levensonderhoud te voorzien. In dit kader mag van een statushouder dan ook worden verwacht dat hij de nodige inspanningen doet om zich te integreren in de Griekse samenleving, door er onder meer werk en huisvesting te zoeken en de taal te leren, zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen.

Zoals in overweging 41 van de richtlijn 2011/95/EU wordt benadrukt: “*Om ervoor te zorgen dat personen die internationale bescherming genieten beter daadwerkelijk gebruik kunnen maken van de in deze richtlijn beschreven rechten en voordelen, moet rekening worden gehouden met hun speciale behoeften en met de specifieke integratieproblemen waarmee zij worden geconfronteerd. Het rekening houden met dergelijke zaken moet normalerwijze niet resulteren in een gunstigere behandeling dan voor de eigen onderdanen, zonder afbreuk te doen aan de mogelijkheid voor de lidstaten om gunstiger normen vast te stellen of te handhaven*.” Verder wordt in overweging 48 van de richtlijn 2011/95/EU gesteld dat ook rekening moet

worden gehouden met "*de ontwikkeling van de arbeidsmarkt in de lidstaten alsook met de ontwikkeling van de gemeenschappelijke basisbeginselen op het vlak van integratie*". In dit verband wordt aangestipt dat de socio-economische moeilijkheden of perspectieven ook voor de Griekse onderdanen eveneens problematisch en complex kunnen zijn op het vlak van bijvoorbeeld huisvesting of tewerkstelling.

Overwegingen 71 en 72 van Verordening (EU) 2024/1347 stellen dat: *"(71) Om ervoor te zorgen dat personen die internationale bescherming genieten, de in deze verordening beschreven rechten en voordelen beter benutten, moet rekening worden gehouden met hun speciale behoeften en met de specifieke integratieproblemen waarmee zij worden geconfronteerd, en moet hun toegang tot met integratie verband houdende rechten worden bevorderd, met name op het gebied van arbeidsmarktgerichte onderwijsmogelijkheden en beroepsopleiding en toegang tot procedures voor de erkenning van buitenlandse diploma's, getuigschriften en andere bewijzen van officiële kwalificaties, in het bijzonder in omstandigheden waar bewijsstukken ontbreken of de kosten van de erkenningsprocedures niet kunnen worden betaald.*
(72)Personen die internationale bescherming genieten, moeten met betrekking tot sociale zekerheid gelijk worden behandeld met onderdanen van de lidstaat die hun internationale bescherming heeft verleend."

Indien een ADET is vervallen, zijn ook de AFM en de AMKA niet langer geldig. Er kan van een statushouder redelijkerwijze worden verwacht dat hij de nodige stappen onderneemt om zijn ADET te verlengen.

De Raad benadrukt dat waar het Unierecht bepaalde rechten verbindt aan de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus, deze slechts uitwerking kunnen krijgen indien een statushouder er ook daadwerkelijk aanspraak op kan maken. Lidstaten kunnen daarbij van statushouders verlangen dat zij voldoen aan een aantal administratieve vereisten, voor zover deze vereisten in overeenstemming zijn met de richtlijn 2011/95/EU en deze het voor statushouders in de praktijk niet zeer moeilijk of nagenoeg onmogelijk maken om de door het Unierecht gewaarborgde rechten en voordelen uit te oefenen. Het is bijgevolg niet per definitie onredelijk om van statushouders te verlangen dat zij zich na de verlening van hun beschermingsstatus, of na het verstrijken van de verblijfsvergunning die hen op die grond werd afgeleverd, tot de bevoegde diensten wenden en administratieve formaliteiten vervullen zolang dit niet tot gevolg heeft dat hen *de facto* de toegang tot hun socio-economische rechten als statushouders wordt ontzegd. Overweging 74 van de Verordening (EU) 2024/1347 preciseert dat: *"Personen die internationale bescherming genieten, moeten ten behoeve van hun integratie in de samenleving toegang hebben tot integratiemaatregelen op lokaal, regionaal en nationaal niveau, onder door de lidstaten te bepalen voorwaarden. De lidstaten moeten overwegen de toegang tot taalcursussen voor personen die internationale bescherming genieten te handhaven, als deze personen toegang tot taalcursussen hadden als verzoeker."*

Vooreerst wordt benadrukt dat het praktisch gezien niet mogelijk lijkt om een ADET, AMKA of AFM vanuit het buitenland aan te vragen zodat deze beschikbaar zijn bij aankomst in Griekenland.

Dit neemt niet weg dat de procedure voor de verlenging van een ADET reeds vanuit het buitenland kan worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties.

Het "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" bevat in voetnoot 54 een consulteerbare weblink naar de webpagina "*Residence permits*" van het Griekse ministerie voor migratie en asiel (https://migration.gov.gr/en/gas/aitoyntes-kai-dikaioychoi/adeies-diamonis). Deze webpagina is beschikbaar in het Engels. Tevens blijkt, bij het *scrollen* van de webpagina, dat deze instructies kunnen worden *gedownload* in het Arabisch.

De webpagina bevat een onlineformulier dat moet worden ingevuld. Dit formulier is evenwel enkel in het Grieks en Engels beschikbaar. Verder bevat deze webpagina volgende instructies:

"- You must also attach a digital photograph of a Greek passport type (up to 2 MB)
A. (..)

B. The "subject" in the e-mail must be "Renewals" and you must also provide in the subject line the number of the Residence Permit you hold (e.g. "Renewals_P123456789").

*C. In case of a late application, any documents justifying the late renewal request should be attached to the e-mail (**GAS.residencepermits@migration.gov.gr**). The renewal request is considered late if it is sent to the e-mail address of the Beneficiaries' Asylum Unit less than thirty (30) days before the expiry date of your residence permit or after its expiry*."

In casu kan voor verzoekende partij worden aangenomen dat zij over de vereiste digitale vaardigheden beschikt om een aanvraag tot verlenging van haar ADET in te dienen. De verzoekende partij geeft blijk van zelfredzaamheid, heeft onder meer in Turkije verbleven, heeft een bachelor diploma aan de universiteit in Gaza behaald, maakt gebruik van sociale media, heeft een emailadres en beschikt over een gsm (NPO, p.4,

6-7). Verder blijkt dat verzoekende partij in Griekenland een ADET en een Grieks reisdocument (paspoort) bekwam, alsook een klacht neergelegd heeft, hetgeen betekent dat zij in staat was om bepaalde administratieve stappen te ondernemen die een zekere mate van digitale vaardigheid vereisen. Bijgevolg kan worden aangenomen dat verzoekende partij ook gebruik kan maken van vertaalapps. Er kan dan ook worden aangenomen dat verzoekende partij, al dan niet met bijstand van haar advocaat of een hulporganisatie, in staat is om vanuit België reeds de eerste stappen te ondernemen voor de verlenging van haar vervallen ADET.

Dit neemt niet weg dat een statushouder voor de rest van de verlengingsprocedure in Griekenland aanwezig moet zijn om de verdere stappen in de procedure te ondernemen, zoals hoger beschreven in dit arrest.

Zoals reeds aangehaald, getuigt de landeninformatie van een nog steeds zeer problematische behandelingsduur van de ADET-verlengingsaanvragen, waarbij in 40% van de gevallen een wachttijd geldt van meer dan zes maanden. Gelet op de laatste cijfers, kan niet worden uitgesloten dat verzoekende partij bij terugkeer naar Griekenland te maken kan krijgen met een wachttijd van langer dan zes maanden.

Het verstrijken van de geldigheid van de ADET leidt verder ook tot het automatisch deactiveren van een AFM en een AMKA. Statushouders hebben daardoor geen toegang tot essentiële socio-economische rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus die hen toelaten in hun elementaire levensbehoeften te voorzien, in het bijzonder toegang tot de arbeidsmarkt, huisvesting en reguliere gezondheidszorg. Gelet op de wachttijden voor de verlenging van een ADET kan ook het verkrijgen en/of (her)activeren van de AMKA en het aanvragen/actualiseren van een AFM enige tijd aanslepen.

Gedurende deze wachttijd krijgen statushouders tevens geen bewijs van rechtmatig verblijf in Griekenland die hun verblijfsrecht kan aantonen en ondervinden zij moeilijkheden en belemmeringen bij de toegang tot sociale voorzieningen, gezondheidszorg, de arbeidsmarkt en huisvesting. Wel ontvangen statushouders een attest van verlengingsaanvraag of een certificaat van beschermingsstatus, die drie tot zes maanden geldig kunnen zijn, maar die door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet worden geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht waardoor statushouders in afwachting van de verlenging van hun ADET geen toegang hebben tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt. Statushouders met een vervallen ADET kunnen daardoor bij terugkeer naar Griekenland worden geconfronteerd met dakloosheid en armoede gedurende de periode dat zij in afwachting zijn van een verlengde ADET.

De vraag is dan ook hoe deze statushouders, die in afwachting zijn van de verlenging van hun ADET, zich gedurende de wachttijd kunnen handhaven en in hun elementaire behoeften kunnen voorzien om niet terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

De mate waarin statushouders in staat zijn om de periode, die nodig is voor de verlenging van hun ADET, te overbruggen zonder dat zij een ernstig en reëel risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen, moet noodzakelijkerwijze geval per geval beoordeeld worden, waarbij de individuele omstandigheden, eigen aan elke statushouder, moeten worden geëvalueerd in het licht van de algemene situatie voor statushouders in Griekenland.

Zoals hierboven reeds geduid, blijkt uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier zeer duidelijk dat de situatie voor statushouders in Griekenland dermate ernstig en moeilijk is dat het voor een statushouder wiens ADET is vervallen, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, dan ook noodzakelijk is dat hij actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsvergunning - wat enige tijd kan duren - het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en huisvesting.

Het EHRM heeft evenwel voor de groep van asielzoekers, die als bijzonder kwetsbaar worden beschouwd, een verhoogde verantwoordelijkheid van de EU-lidstaten gezien, die voortvloeit uit de Opvangrichtlijn (EHRM (GK), 21 januari 2011, nr. 30696/09, M.S.S. tegen België en Griekenland, par. 249-250). Het EHRM nam duidelijk de positieve verplichtingen die voortvloeien uit de Opvangrichtlijn in bijzondere overweging. In de zaak M.S.S. sprak het EHRM zich uit over de situatie van asielzoekers in Griekenland, die met name werd gekenmerkt door een ernstig tekort aan beschikbare opvangplaatsen in verhouding tot het werkelijke aantal verzoekers. In dit verband heeft het EHRM zich ook uitgesproken over een situatie waar asielzoekers in Frankrijk op straat moeten leven zonder bestaansmiddelen vanwege administratieve vertragingen in de registratie van hun beschermingsverzoek waardoor zij geen toegang hadden tot de wettelijk vereiste materiële of financiële steun (EHRM 2 juli 2020, nr. 22820/13, N.H. e.a. v. Frankrijk).

Het Hof van Justitie heeft in dit verband verduidelijkt: *"de in artikel 20, lid 5, van richtlijn 2013/33 neergelegde verplichting om te zorgen voor een waardige levensstandaard, brengt met zich mee dat de lidstaten – juist omdat het werkwoord „zorgen voor" wordt gebruikt – een dergelijke levensstandaard voortdurend en zonder onderbreking moeten waarborgen. Daarbij komt dat de instanties van de lidstaten de toegang tot de materiële opvangvoorzieningen waardoor een dergelijke levensstandaard kan worden gewaarborgd, op georganiseerde wijze en onder hun eigen verantwoordelijkheid dienen te verlenen, ook wanneer zij in voorkomend geval een beroep doen op natuurlijke personen of rechtspersonen uit de particuliere sector om die verplichting onder hun gezag na te komen"* (HvJ (GK) 12 november 2019, zaak C-233/18, Zubair Haqbin tegen Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers, pt. 50; eigen onderlijning)

Van belang is dat het EHRM zowel in de vermelde zaak M.S.S. als in de vermelde zaak N. H., bij de beoordeling of de omstandigheden van de asielzoekers neerkwamen op een situatie van materiële behoeftigheid, rekening heeft gehouden met de mogelijkheid voor de betrokken asielzoekers om in hun essentiële behoeften te voorzien door legaal toegang te krijgen tot betaald werk, alsook met de duur van de periode waarin zij zich in een precaire situatie bevonden, alvorens in beide gevallen te concluderen dat er sprake was van een schending van artikel 3 van het EVRM (EHRM (GK) 21 januari 2011, nr. 30696/09, M.S.S. tegen België en Griekenland, pt. 61; EHRM 2 juli 2020, nr. 22820/13, N.H. e.a. tegen Frankrijk, pt.167 en 179).

In het licht van de richtlijn 2011/95/EU en Verordening (EU) 2024/1347 die van toepassing is op statushouders, kan een gelijkaardige redenering worden aangenomen voor statushouders. Ook voor statushouders kan het minimumniveau van ernst dat vereist is voor artikel 3 van het EVRM worden bereikt als zij niet in hun levensonderhoud kunnen voorzien, geen onderdak kunnen vinden of geen toegang hebben tot basisgezondheidszorg.

Dit leidt dan ook tot de kern van de discussie. In tegenstelling tot wat de verwerende partij lijkt te beweren, voorziet de richtlijn 2011/95/EU en Verordening (EU) 2024/1347 uitdrukkelijk dat lidstaten toegang moeten verlenen tot een aantal rechten en voordelen waarop een statushouder aanspraak kan maken, zoals deze worden omschreven in artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU. Deze bepalingen stellen, onder meer, dat er een op de lidstaten rustende verplichting is om ervoor te zorgen dat statushouders toegang hebben tot werk onder de algemene voorschriften die gelden voor het beroep of overheidsdienst onmiddellijk nadat bescherming werd verleend (artikel 26, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU), tot de nodige sociale bijstand zoals onderdanen van de lidstaat en gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als onderdanen van de lidstaat (artikelen 29 en 30 van de richtlijn 2011/95/EU) en tot huisvesting onder vergelijkbare voorwaarden als legaal verblijvende onderdanen van derde landen (artikel 32 van de richtlijn 2011/95/EU). De inwerkingtreding van de Verordening (EU) 2024/1347 brengt geen wijzigingen in bovenstaande overwegingen. De inhoud van voormelde artikelen uit de bovengenoemde richtlijn stemt overeen met de artikelen 28.1, 31, 32 en 34 van de Verordening (EU) 2024/1347.

Aldus wordt van de Griekse overheid gevraagd dat zij statushouders toegang verlenen tot deze rechten en voordelen. De Griekse wetgeving voorziet echter dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben om toegang te krijgen tot deze rechten en voordelen.

Deze documenten, met name een geldige ADET, AFM en AMKA, zijn essentieel en cruciaal in het dagelijkse leven van statushouders, met name om legaal te kunnen werken en toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het staat buiten kijf dat het bezit van deze documenten voor statushouders in Griekenland van belang is om te vermijden dat ze in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terechtkomen. Het staat evenwel genoegzaam vast dat belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels ervoor zorgen dat statushouders gedurende lange wachttermijnen worden weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn om hun rechten en voordelen als statushouder te doen gelden en die hen toegang verschaffen tot gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt en het openen van een bankrekening. Statushouders die niet in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM en AMKA kunnen daardoor hun socio-economische rechten en voordelen, niet uitoefenen.

De talrijke administratieve en bureaucratische obstakels die gepaard gaan bij het verkrijgen of verlengen van deze documenten, zorgen ervoor dat de toegang tot deze rechten en voordelen wordt bemoeilijkt waardoor Griekse statushouders geen daadwerkelijk gebruik kunnen maken van de in deze richtlijn omschreven rechten en voordelen.

Hoewel lidstaten binnen de grenzen van hun internationale verplichtingen kunnen bepalen dat alvorens voordelen inzake de toegang tot werkgelegenheid, sociale zekerheid, gezondheidszorg en integratievoorzieningen kunnen worden toegekend, een verblijfstitel moet zijn afgegeven (zie overweging 40 van de richtlijn 2011/95/EU), herinnert de Raad aan wat reeds werd gesteld onder punt 8.2.11.: *"(…) De Raad benadrukt dat waar het Unierecht bepaalde rechten verbindt aan de vluchtelingenstatus en de subsidiaire*

beschermingsstatus, deze slechts uitwerking kunnen krijgen indien een statushouder er ook daadwerkelijk aanspraak op kan maken. Lidstaten kunnen daarbij van statushouders verlangen dat zij voldoen aan een aantal administratieve vereisten, voor zover deze vereisten in overeenstemming zijn met richtlijn 2011/95/EU en deze het voor statushouders in de praktijk niet zeer moeilijk of nagenoeg onmogelijk maken om de door het Unierecht gewaarborgde rechten en voordelen uit te oefenen. (…)". Overweging 57 van de Verordening (EU) 2024/1347 preciseert in dit verband: *"Tijdens de periode tussen het verlenen van internationale bescherming en de afgifte van een verblijfstitel moeten de lidstaten ervoor zorgen dat personen die internationale bescherming genieten, effectief toegang hebben tot alle in deze verordening vastgestelde rechten, met uitzondering van de vrijheid van verkeer binnen de Unie en de afgifte van een reisdocument."*

Dit alles verhindert ook een vlotte (re)integratie van statushouders in Griekenland. In dit verband stelt de Europese Commissie zelf: "*While the Greek legal framework generally allows for integration, deficiencies in implementing the existing legislation add significant challenges to a seamless integration. These challenges include issuance and renewals of residence permits, formalities for the issuance of basic documentation (such as health insurance, bank accounts, tax credentials), recognition of qualifications, access to work and education, access to housing and lack of social housing in Greece generally.*
While beneficiaries of international protection have access to some form of financial assistance (the minimum guaranteed income), administrative issues can limit their access. Moreover, they are not granted immediate access to some other social benefits available to Greek citizens upon recognition of their status, due to requirements linked to the duration of legal stay in the country. This restriction has resulted in a pending infringement procedure against Greece. (…) The implementation of the relevant legislation and administrative bottlenecks are regularly discussed in this forum."

Er kan enkel worden vastgesteld dat deze situatie reeds jaren aanhoudt en dat ondanks de veelvuldige bezorgdheden geuit door instellingen zoals de Griekse Ombudsman, de Nationale Commissie voor de Mensenrechten, de Europese Commissie, EUAA en de autoriteiten van andere EU-lidstaten en veelvuldige aankondigingen tot verbetering door de Griekse overheid, in de praktijk niets wezenlijks is veranderd, integendeel, er is sprake van een toenemende bureaucratische complexiteit. In dit verband kan ook geen abstractie worden gemaakt van de inbreukprocedure tegen Griekenland die nog steeds lopende is, terwijl uit overweging 45 van de richtlijn 2011/95/EU blijkt dat "*Met name om sociale problemen te voorkomen is het dienstig dat personen die internationale bescherming genieten in het kader van de sociale bijstand zonder discriminatie passende sociale voorzieningen en bestaansmiddelen ontvangen*". Overweging 72 van de Verordening (EU) 2024/1347 preciseert: *"Personen die internationale bescherming genieten, moeten met betrekking tot sociale zekerheid gelijk worden behandeld met onderdanen van de lidstaat die hun internationale bescherming heeft verleend."*

Ten slotte herinnert de Raad eraan dat het hoofddoel van de richtlijn 2011/95/EU en Verordening (EU) 2024/1347 enerzijds is te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. De onderlinge aanpassing van bepalingen inzake de erkenning en de inhoud van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire bescherming dient ertoe bij te dragen de secundaire migratie van personen die om internationale bescherming verzoeken tussen de lidstaten te beperken, voor zover deze migratie louter door verschillen in de wetgevingen wordt veroorzaakt (zie overwegingen 12 en 13 van de richtlijn en overweging 3 en 4 van de Verordening).

Hierboven is reeds uiteengezet dat het verlengen van een ADET, maar ook het verkrijgen en/of (her)activeren van de AMKA en de aanvraag/actualisering van een AFM lange tijd kan aanslepen en dat statushouders tijdens deze periode geen toegang hebben tot de rechten en voordelen die aan hun internationale beschermingsstatus verbonden zijn en dus aangewezen zijn op ofwel eigen middelen of een netwerk of andere ondersteuning om deze periode te overbruggen. De loutere omstandigheid dat verzoekende partij over de nodige (digitale) vaardigheden lijkt te beschikken om de relevante administratieve procedures op te starten en op te volgen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat deze procedures lang kunnen aanslepen en dat verzoekende partij gedurende deze periode als statushouder zonder geldige ADET de mogelijkheid wordt ontzegd om legale arbeid te verrichten en evenmin over de nodige documenten beschikt om aanspraak te maken op het gegarandeerd minimuminkomen zoals hierboven toegelicht.

In deze stand van zaken kan op basis van het rechtsplegingsdossier niet op afdoende wijze blijken dat verzoekende partij actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning die haar in staat kunnen stellen om de mogelijk lange periode voor de verlenging van zijn verblijfsvergunning te overbruggen en het hoofd te bieden aan de hoger uiteengezette moeilijkheden waarmee zij tijdens deze wachtperiode als terugkerende statushouder, wiens ADET verstreken is, en die niet in het bezit is van een (actieve) AMKA, noch een (geactualiseerde) AFM, te maken kan krijgen zonder daarbij in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen, zoals hierna zal blijken.

Tijdens het persoonlijk onderhoud heeft de verzoekende partij aangegeven dat zij geen familie in België heeft en weinig contact heeft met haar maternale oom in Duitsland (AD, map met bijkomende informatie, NPO, p. 6), zij geen familie of vrienden heeft in Griekenland (*ibid*., p. 16-17) en zij in Griekenland door haar ouders financieel gesteund werd tot zij er haar verblijfsdocumenten kreeg, maar de situatie van haar ouders hierna zeer moeilijk is geworden en er geen mogelijkheid meer is om haar te helpen, nu zij hen juist dient te helpen, wat haar niet lukt (*ibid*., p. 3 en 12-13). Zij gaf verder louter aan in België met vrienden samen te wonen (*ibid*., p. 2), een broer te hebben met de Canadese nationaliteit die in Canada verblijft (*ibid*., p. 3 en map DVZ, verklaring DVZ, punt 18) en een maternale neef te hebben die in Egypte verbleef en er werkte, bij wie zij in het verleden kon verblijven (AD, map met bijkomende informatie, NPO, p. 9-10). Op basis van de notities van het persoonlijk onderhoud en de stukken van het rechtsplegingsdossier kan geenszins opgemaakt worden dat of haar broer in Canada, haar maternale neef en een oom in Duitsland de verzoekende partij financieel kunnen ondersteunen. Immers tijdens haar verblijf in Griekenland werd de verzoekende partij financieel ondersteund door haar ouders die in Gaza verbleven. Redelijkerwijze kan worden aangenomen dat verzoekende partij zich ook niet langer kan beroepen op deze financiële steun, gelet op de situatie in Gaza. *In casu* werd de verzoekende partij niet voldoende diepgaand bevraagd over haar mogelijke middelen of ondersteuning door haar netwerk bij terugkeer naar Griekenland. De verzoekende partij verklaart ook in Gent te werken, maar het is geenszins duidelijk hoe lang de verzoekende partij werkt en wat haar inkomen is.

Gelet op de beschikbare landeninformatie en de hierboven weergegeven verklaringen van de verzoekende partij dient nader te worden onderzocht of de personen die door de verwerende partij worden genoemd in de bestreden beslissing daadwerkelijk ondersteuning kunnen bieden bij een terugkeer van de verzoekende partij naar Griekenland en of de verzoekende partij subsidiair alternatieve mogelijkheden heeft om zich bij terugkeer naar Griekenland tijdens de wachttermijn te kunnen handhaven en te voorzien in haar basisbehoeften. In de huidige stand van zaken kan immers niet afdoende worden vastgesteld of de verzoekende partij werkelijk over middelen, een netwerk of andere ondersteuning beschikt om deze wachtperiode te overbruggen.

De Raad benadrukt opnieuw het belang van een persoonlijk onderhoud over de ontvankelijkheid van een verzoek om internationale bescherming om de verzoeker in staat te stellen alle elementen, zeker deze van persoonlijke aard, aan te brengen die het bestaan van een risico op een met artikel 4 van het Handvest strijdige behandeling in geval van terugkeer naar de lidstaat waar hij reeds internationale bescherming geniet kunnen bevestigen (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Milkiyas Addis / Bundesrepublik Deutschland, punten 52-54).

Waar de verwerende partij informatie bijbrengt over gerechtelijke uitspraken in Duitsland, wordt erop gewezen dat precedentenwerking in de continentale rechtstraditie niet wordt aanvaard en dat deze uitspraken ook niet verder concreet worden toegelicht. Bovendien werd hierboven reeds vastgesteld dat in casu de verzoekende partij geen geldige ADET heeft en dat uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat statushouders in Griekenland zonder deze documenten niet legaal kunnen werken in Griekenland, zodat zelfs al heeft de verzoekende partij geen ernstige gezondheidsproblemen en is zij eventueel in staat te werken, zij gedurende een potentieel lange periode aangewezen zal zijn op de informele economie, wat betreft het verwerven van een inkomen via arbeid. De Raad stelt vast dat het arrest van het Bundesverwaltungsgericht van 16 april 2025, vermeld in de aanvullende nota van de commissaris-generaal, erkent dat de arbeidsverhoudingen in de Griekse schaduweconomie worden omschreven als precair en uitbuitend, maar dat het geen bezwaar maakt tegen slechte arbeidsomstandigheden en lange werktijden gecombineerd met ontoereikende lonen gedurende de wachtperiode die nodig is om toegang te krijgen tot de legale arbeidsmarkt. De Raad acht zulke redenering te verregaand. Een cumulatie van deze elementen kan leiden tot situaties die de grenzen van menswaardige arbeid overschrijden en eerder kenmerken vertonen van moderne slavernij. In de aanvullende nota van de commissaris-generaal neergelegd op 9 juni 2026 wordt geen enkele evaluatie gemaakt van de risico's die mogelijk verbonden zijn aan werken in de informele economie in Griekenland.

Verder laat de beschikbare landeninformatie de Raad evenmin toe het bestaan van dergelijk risico voor statushouders die zich tot de "ondergrondse economie" wenden concreet te evalueren. Zo bevat het rechtsplegingsdossier geen, minstens onvoldoende, informatie over de Griekse arbeidsregelgeving en het sociaal strafrecht, alsook over de Griekse (informele) economie en de werkomstandigheden in de Griekse informele economie. Bijgevolg kan de Raad niet nagaan of het *in casu* mogelijk en redelijk is om van een statushouder te verwachten dat hij bij terugkeer naar Griekenland, tijdens de wachtperiode die nodig is om zijn ADET en andere documenten te verlengen, werk vindt in de Griekse informele economie. Daarbij rijst de vraag of de overheidsinstanties of rechtscolleges redelijkerwijze aan een verzoeker uitdrukkelijk mogen vragen om een handeling te stellen die mogelijk onwettig is en/of waarmee hij zich kan blootstellen aan strafrechtelijke vervolging. Wat er ook van zij, bij gebrek aan informatie over de Griekse arbeidsregelgeving en het sociaal strafrecht, alsook de toepassing ervan in de praktijk, kan niet worden vastgesteld en is de Raad in de huidige stand van zaken dus ook niet overtuigd dat de verzoekende partij geen risico loopt te worden gesanctioneerd indien zij aldaar werkt in de informele economie.

De Raad wijst er volledigheidshalve nog op dat in de bestreden beslissing benadrukt wordt dat het gebrek aan een geldige verblijfsvergunning en de stappen die zij hieromtrent zou dienen te ondernemen het logische gevolg is van de persoonlijke beslissing van de verzoekende partij om Griekenland te verlaten zonder dat zij ten overstaan van Griekenland een schending van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest kan doen gelden en dat de eventuele moeilijkheden die zij bij terugkeer naar Griekenland kan ondervinden niet kunnen worden beschouwd als buiten haar wil en persoonlijke keuzes om. In zijn arrest nr. 341 504 van 20 februari 2026 uitgesproken in Verenigde Kamers heeft de Raad, na te hebben vastgesteld dat de commissaris-generaal impliciet afstand doet van het zeer gelijkaardig geformuleerd motief in de bestreden beslissing, het eerder door de Raad in een arrest van 22 januari 2024 in Verenigde Kamers aangenomen standpunt gehandhaafd dat “ongeacht enige eigen wil en persoonlijke doelbewuste keuze dan wel eigen handelingen of gedragingen, rekening moet worden gehouden met objectieve elementen die niet worden betwist en dat in het kader van een toekomstgerichte beoordeling moet worden nagegaan of verzoeker bij terugkeer naar Griekenland zal terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften”. Geen van beide partijen brengen elementen aan die tot een herziening van dit standpunt nopen.

Gelet op het geheel van de voorliggende elementen, - met name (i) de actuele en nieuwe landeninformatie die bevestigt dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder moeilijk is, mede omwille van een evolutie naar toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland en met name de bureaucratische moeilijkheden waarmee terugkerende statushouders kunnen worden geconfronteerd om een ADET, waarvan de geldigheidsduur is verstreken, te verlengen, hun AFM te actualiseren en hun AMKA te (her)activeren en te reactiveren, rekening houdend met de nieuwe AMKA-verordening, (ii) het gegeven dat de Griekse verblijfsvergunning van de verzoekende partij is verstreken; (iii) de administratieve obstakels waarmee zij kan worden geconfronteerd, zoals de lange wachttijden bij het verlengen van haar Grieks verblijfsdocument en het gebrek aan toegang tot gezondheidszorg, de arbeidsmarkt en sociale voorzieningen zonder een geldig verblijfsdocument en (iv) het feit dat in de huidige stand van zaken niet afdoende kan worden vastgesteld of de verzoekende partij werkelijk over middelen, een netwerk of andere ondersteuning beschikt die haar in staat kunnen stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, de mogelijk lange periode voor de verlenging van haar verblijfsvergunning te overbruggen en afdoende het hoofd te bieden aan de moeilijkheden bij terugkeer wat betreft toegang tot de arbeidsmarkt, huisvesting en gezondheidszorg in de periode nodig om de vereiste documenten daartoe te bekomen en haar ADET te verlengen, – dringt zich een verder en gedegen onderzoek op naar de door de verzoekende partij aangevoerde elementen die haar desgevallend zouden (kunnen) verhinderen om haar rechten afdoende te doen gelden, verbonden aan haar vluchtelingenstatus toegekend in Griekenland, en/of waardoor zij zou kunnen worden blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest.

Op basis van het voorgaande kan in deze stand van zaken immers niet worden uitgesloten dat de verzoekende partij, buiten haar wil en persoonlijke keuzes om, kan terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die haar niet in staat stelt om te voorzien in haar meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor haar fysieke of mentale gezondheid of haar in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid in het licht van artikel 4 van het Handvest.

Er dringt zich een verder en gedegen onderzoek op naar de door de verzoekende partij aangevoerde elementen die haar desgevallend zouden (kunnen) verhinderen om haar rechten afdoende te doen gelden, verbonden aan haar vluchtelingenstatus toegekend in Griekenland, en/of waardoor zij zou kunnen worden blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest.

De specifieke situatie van de verzoekende partij in geval van terugkeer naar Griekenland moet bijgevolg nader en naar behoren worden geanalyseerd.

4.7. Gelet op bovenstaande vaststellingen oordeelt de Raad dat in de huidige stand van zaken niet kan worden besloten dat de voorwaarden voor de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet zijn vervuld.

4.8. Gelet op wat voorafgaat, met inachtneming van de grenzen van een ondervraging ter terechtzitting en gelet op het ontbreken van verdere onderzoeksbevoegdheid, ontbreekt het de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot een bevestiging of hervorming van de bestreden beslissing zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen. Bijgevolg moet de bestreden beslissing worden vernietigd.

Voorgaande vaststellingen volstaan om de overige in het verzoekschrift aangevoerde middelen en grieven niet verder te onderzoeken.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 24 maart 2025 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op dertig september tweeduizend zesentwintig door:

M. RYCKASEYS,	kamervoorzitter
P. SHONIA,	toegevoegd griffier

De griffier,	De voorzitter,
P. SHONIA	M. RYCKASEYS